

Voimassa: 1.6.2023-

Viite: Kumoa kaupunginvaltuuston 21.12.2022 § 250 hyväksymän hallintosäännön

Muutettu:

Toimivallan siirtoa ja määrittelyä ym. koskevat päätökset löytyvät ao. pykälän kohdalta tai hallinnonjärjestämispäätöksistä

Hallintosääntö

Hallintosääntö	1
Hallintosääntö	7
1 Luku Yleiset määräykset	7
1 § Hallintosäännön soveltaminen	7
2 § Kaupungin johtamisjärjestelmä	7
1 OSA KAUPUNGIN ORGANISAATIO	7
2 Luku Toimielimet	7
3 § Kaupunginvaltuusto	7
4 § Kaupunginhallitus	8
5 § Kaupunginhallituksen konsernijaosto	8
6 § Tarkastuslautakunta	8
7 § Kasvatus- ja opetuslautakunta	9
8 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto	9
9 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto	9
10 § Kaupunkiympäristölautakunta	10
11 § Rakennus- ja lupalautakunta	10
12 § Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	10
13 § Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	11
14 § Kulttuuri- ja nuorisolautakunta	11
15 § Liikuntalautakunta	11
16 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	12
17 § Vaalitoimielimet	12
3 Luku Kaupungin hallinnollinen organisaatio	12
18 § Pormestari	12
19 § Apulaispormestarit	13
20 § Kansliapäällikkö	13
21 § Integraatiojohtaja	13
22 § Palvelujohtaja	13
23 § Konsernihallinto	14
24 § Johdon tuki	14
25 § Yhteiset palvelut	14
26 § Integraatiotoiminto	14
27 § Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus	15
28 § Kulttuurin palvelukokonaisuus	16

	29 § Liikunnan palvelukokonaisuus.....	16
	30 § Lasten ja nuorten palveluiden yhteisvaikuttavan kokonaisnäkemyksen palvelukokonaisuus	16
	31 § Elinvoiman palvelukokonaisuus	17
	32 § Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus.....	17
	33 § Revisiotoimisto	18
2 OSA TOIMINNAN JA TALOUDEN JÄRJESTÄMINEN	18	
4 Luku Toimielinten ja luottamushenkilöiden toimivalta.....	18	
	34 § Kaupunginvaltuuston toimivalta	18
	35 § Kaupunginhallituksen toimivalta	19
	36 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston toimivalta	21
	37 § Pormestarin toimivalta	21
	38 § Apulaispormestarin toimivalta	22
	39 § Lautakunnan yleinen toimivalta	22
5 Luku Tarkastuslautakunnan ja kaupunginreviisorin toimivalta	23	
	40 § Tarkastuslautakunnan toimivalta	23
	41 § Kaupunginreviisorin toimivalta	23
6 Luku Johtavien viranhaltijoiden toimivalta	24	
	42 § Kansliapäällikön toimivalta johtamiseen liittyvät asiat.....	24
	43 § Kansliapäällikön toimivalta hallinnollisissa asioissa	24
	44 § Kansliapäällikön toimivalta talousasioissa	25
	45 § Kansliapäällikön toimivalta tila-asioissa	26
	46 § Kansliapäällikön toimivalta omistajaohjausasioissa.....	26
	47 § Palvelujohtajan toimivalta.....	26
	48 § Johtavien viranhaltijoiden sijaisuudet.....	27
7 Luku Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan toimivalta	28	
	49 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan toimivalta.....	28
8 Luku Erityinen toimivalta kaupunkiympäristön palvelukokonaisuudessa	28	
	50 § Kaupunkiympäristölautakunnan erityinen toimivalta	28
	51 § Rakennus- ja lupalautakunnan erityinen toimivalta	29
	52 § Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityinen toimivalta	29
	53 § Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan erityinen toimivalta	30
	54 § Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden palvelujohtajan erityinen toimivalta	30
	55 § Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden johtavien viranhaltijoiden erityinen toimivalta.....	31
	56 § Rakennusvalvonnan henkilökunnan sivutoimet	32
9 Luku Erityinen toimivalta kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa.....	32	
	57 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan erityinen toimivalta.....	32
	58 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston toimivalta	33
	59 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston toimivalta	33
	60 § Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden palvelujohtajan erityinen toimivalta	33
10 Luku Erityinen toimivalta kulttuurin ja liikunnan palvelukokonaisuudessa sekä nuorisopalvelualueella.....	34	
	61 § Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan toimivalta	34
	62 § Palvelujohtajan erityinen toimivalta kulttuurin ja liikunnan palvelukokonaisuudessa sekä nuorisopalvelualueella	34
11 Luku Toimivalta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	34	
	63 § Tämän luvun säännösten soveltaminen.....	34

	64 § Häiriötilanteet ja poikkeusolot	34
	65 § Hallintosäännön noudattaminen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	34
	66 § Erytystoimivallan käyttöönotto	34
	67 § Luottamushenkilöorganisaatio	35
	68 § Häiriötilanteiden aikainen kaupungin johtoryhmä	35
	69 § Muut häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaiset johtoryhmät ja työryhmät	35
	70 § Viestintä	35
12 Luku	Toimivallan jakoa koskevat määräykset	36
	71 § Toimivaltamääräysten tulkinta	36
	72 § Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi (otto-oikeus)	36
	73 § Hankintaoikaisun käsittelevä viranomaisena	36
	74 § Viranhaltijan ratkaisuvallan siirtäminen	36
13 Luku	Taloudenhoito	36
	75 § Talousarvio ja taloussuunnitelma	36
	76 § Talousarvion täytäntöönpano	36
	77 § Talousarvion sitovuus	37
	78 § Talousarvion muutokset	37
	79 § Hankinnat ja muiden taloudellisten sitoumusten tekeminen sekä irtaimen omaisuuden luovuttaminen	37
14 Luku	Hallinnon ja talouden tarkastus	37
	80 § Tietojensaantioikeus	38
	81 § Velvollisuus avustaa tilintarkastusta	38
	82 § Tarkastuslautakunnan valmistelu kaupunginvaltuustolle	38
	83 § Tilintarkastuksen suunnittelu ja raportointi	38
15 Luku	Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sopimushallinta	39
	84 § Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sopimushallinta	39
	85 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät	39
16 Luku	Henkilöstö	39
	86 § Luvun määräysten soveltaminen viranhaltijaan	39
	87 § Toimivalta viran perustamisessa, muuttamisessa ja lakkauttamisessa sekä virkanimikkeen muuttamisessa	39
	89 § Toimivalta työsopimussuhteen (toimen) perustamisessa, muuttamisessa ja lakkauttamisessa sekä toimen tehtävänimikkeen muuttamisessa	40
	90 § Kansliapäällikön toimivalta eräissä henkilöstöasioissa	40
	91 § Viran haettavaksi julistaminen	40
	92 § Virkojen ja toimien kelpoisuusvaatimukset	41
	93 § Palvelussuhteeseen ottaminen	42
	94 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen	42
	95 § Terveystietojen antaminen	42
	96 § Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	42
	97 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen	42
	98 § Viran ja toimen sekä sen haltijan siirtäminen yksiköstä toiseen	43
	99 § Lakiin ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvien eräiden virka- tai työvapaiden ja vapaapäivien myöntäminen	43
	100 § Harkinnanvaraisen virka- tai työvapaan hakeminen ja myöntäminen	43
	101 § Sijaisen määrääminen	44
	102 § Sivutoimilupa ja -ilmoitus	44
	103 § Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomaisena	44
	104 § Lomauttaminen	44

	105 §	Palvelussuhteen päätyminen	44
	106 §	Luontoisedut	45
	107 §	Aiheettomasti maksetun palkan tai muun taloudellisen etuuden takaisinperintä	45
	108 §	Ratkaisuvalta eräissä henkilöstöasioissa	45
	109 §	Virka- tai työtehtävien poikkeuksellista suorituspaikkaa koskevan luvan antaminen	45
	110 §	Nimikirjan pitämisestä ja henkilötietojärjestelmään kerättävistä tiedoista päättäminen	45
	111 §	Päättävä viranomaisen työsopimussuhteisten osalta	46
	112 §	Varahenkilön, johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevien sekä työnantajan edustajien määrääminen	46
	113 §	Toimivallan siirtäminen	46
17 Luku	Hallintomenettely		46
	114 §	Kaupungin nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoitus	46
	115 §	Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen	47
	116 §	Asiakirjahallintoa ja arkistotointa johtavan viranhaltijan tehtävät.....	47
	117 §	Palvelukokonaisuuksien asiakirjahallinnon tehtävät	47
	118 §	Tiedonhallintayksikön tehtävät	48
	119 §	Kaksikielisyys ja palvelujen antaminen eri kielillä	48
	120 §	Kokouskutsujen, toimielinten ja pöytäkirjojen kielestä	48
18 Luku	Kaupunkilaisten ja palvelunkäyttäjien osallistumisoikeus		48
	121 §	Valmistelussa olevista asioista tiedottaminen	48
	122 §	Aloitteiden käsittely	48
19 Luku	Päätöksenteko- ja kokousmenettely.....		49
	123 §	Luvun määräysten soveltaminen	49
	124 §	Kokousaika ja -paikka	49
	125 §	Toimielimen päätöksentekotavat.....	49
	126 §	Sähköinen kokous.....	50
	127 §	Sähköinen päätöksentekomenettely	50
	128 §	Kokouksen koollekutsuminen	50
	129 §	Jatkokokous	50
	130 §	Varajäsenen kutsuminen.....	50
	131 §	Kokouksen pitäminen	50
	132 §	Kokouksen johtaminen.....	51
	133 §	Tilapäinen puheenjohtaja.....	51
	134 §	Läsnäolo ja puheoikeudet	51
	135 §	Kaupunginhallituksen edustus muissa toimielimissä	51
	136 §	Esittely	52
	137 §	Esteellisyyden toteaminen	52
	138 §	Pöytäkirja.....	52
	139 §	Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätöspöytäkirjat	54
	140 §	Ilman päätöspöytäkirjaa tehtävät viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätökset	54
	141 §	Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen ja päätösten täytäntöönpano	55
	142 §	Päätöksestä perittävästä maksusta päättäminen	55
3 OSA KAUPUNGINVALTUUSTOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET			55
20 Luku	Yleiset kaupunginvaltuustoa koskevat määräykset		55
	143 §	Valtuuston toiminnan järjestelyt.....	55
	144 §	Valtuustoryhmän muodostaminen ja lakkaaminen	55
	145 §	Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen.....	56

	146 § Istumajärjestys	56
21 Luku	Valtuutetun aloiteoikeus.....	56
	147 § Valtuutettujen aloitteet	56
	148 § Nuorisovaltuuston aloitteet	56
	149 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys.....	57
	150 § Kyselytunti	57
22 Luku	Kaupunginvaltuuston kokoukset	57
	151 § Kokouskutsu	57
	152 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous	58
	153 § Esityslista	58
	154 § Pöytäkirja	58
	155 § Kokouksesta tiedottaminen	58
	156 § Varavaltuutetun kutsuminen	58
	157 § Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa	58
	158 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja ...	59
	159 § Nimenhuuto	59
	160 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut.....	59
	161 § Asioiden käsittelyjärjestys	59
	162 § Puheenvuorot.....	59
	163 § Puheenvuorojen kesto	60
	164 § Puheenvuorojen käyttäminen.....	60
	165 § Pöydällepanoehdotus.....	60
	166 § Ehdotukset.....	60
	167 § Äänestystapa	61
	168 § Äänestysjärjestys	61
	169 § Toivomusponssi	61
	170 § Kokouksen keskeyttäminen myöhäisen ajankohdan perusteella	62
23 Luku	Vaalit.....	62
	171 § Äänestyslippu	62
	172 § Kaupunginvaltuuston vaalilautakunta.....	62
	173 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	62
	174 § Ehdokaslistojen laatiminen	62
	175 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	62
	176 § Ehdokaslistojen yhdistelmä.....	63
	177 § Vaalitoimitus.....	63
	178 § Vaalin tuloksen toteaminen	63
	179 § Ehdokkaat	63
	180 § Vaalitoimituksen avustajat.....	63
4 OSA	LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET	64
24 Luku	Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet.....	64
	181 § Soveltamisala.....	64
	182 § Pormestarin ja apulaispormestarin palkka.....	64
	183 § Vuosipalkkiot	64
	184 § Kokouspalkkiot	65
	185 § Vaalilautakunnan palkkiot	66
	186 § Kaupungin oman organisaation ulkopuolisten toimielinten kokoukset	66
	187 § Kuntalain 82 §:n tarkoittamat korvaukset	66
	188 § Ansionmenetykskorvauksen hakeminen	67
	189 § Korvauksen hakeminen muista kustannuksista	67

	190 § Palkkioiden ja korvausten maksamisen perusteet.....	68
	191 § Matkakustannusten korvaaminen	68
	192 § Viranhaltijoiden kokouspalkkiot.....	69
	193 § Kaupunginhallituksen päätösvalta	69
	194 § Erinäisiä määräyksiä	69
25 Luku	Voimaantulosäännökset	69
	195 § Voimaantulo	69
	196 § Muut säännöt	69

Hallintosääntö

1 Luku Yleiset määräykset

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Hallintosäännössä annetaan määräykset Turun kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä, kaupunginvaltuuston toimintaan liittyvistä asioista sekä kielellisten oikeuksien toteuttamisesta.

2 § Kaupungin johtamisjärjestelmä

Kaupungin ja kaupunkikonsernin johtaminen noudattaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä perustuu kaupunkistrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin kaupunginvaltuuston päätöksiin.

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konsernijaosto, pormestari ja kansliapäällikkö.

Kaupunginhallitus ja konsernijohto johtavat kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunkia johtaa kaupunginvaltuuston toimikaudekseen valitsema pormestari. Pormestari toimii kaupunginhallituksen sekä konsernijaoston puheenjohtajana ja johtaa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kolme apulaispormestaria. Apulaispormestarit toimivat kaupunginhallituksen varapuheenjohtajina ja lautakuntien puheenjohtajina. Pormestari ja apulaispormestarit muodostavat pormestariston, joka ohjaa ja yhteensovittaa kaupungin toimintaa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto valitsee kansliapäällikön. Kansliapäällikkö johtaa pormestarin alaisuudessa kaupunkiorganisaatiota.

1 OSA KAUPUNGIN ORGANISAATIO

2 Luku Toimielimet

3 § Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuustossa on 67 valtuutettua.

4 § Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus johtaa kaupunginvaltuuston alaisena kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa myös kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka kuntalain 35 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai tarkastuslautakunta on valmistellut, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja, jollei laissa toisin säädetä tai hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa laajakantoisissa ja koko kaupunkia koskevissa asioissa.

Kaupunginhallituksessa on 14 jäsentä. Jokaisella kaupunginhallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet valtuutetuista ja varavaltuutetuista.

5 § Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Kaupunginhallituksen konsernijaosto huolehtii kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja -valvonnan täytäntöönpanosta sekä niiden toimivuudesta. Konsernijaosto tekee esityksiä omistajapolitiikan linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista, tytäryhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä muista yhteisöjen sekä säätiöiden toimintaan ja talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi konsernijaosto ohjaa, seuraa ja valvoo kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa sekä niille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Jaostossa on 9 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi jaoston jäsenet ja varajäsenet kaupunginhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä.

Kaupunginvaltuusto määrää jaoston varapuheenjohtajan jaoston jäseniksi valituista. Puheenjohtajana toimii pormestari. Kaupunginvaltuusto valitsee jaoston varsinaisista jäsenistä varapuheenjohtajan, jonka on oltava kaupunginhallituksen varsinainen jäsen tai varajäsen.

6 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen, kaupunginhallituksesta ja sen alaisesta organisaatiosta riippumattomasti toimiva lakisääteinen toimielin, joka huolehtii kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, kaupungin toimintaan kohdistuvasta kuntalain mukaisesta tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarviointista sekä valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuksien noudattamista. Tarkastuslautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, seuraa yleisesti kaupunkikonsernin hallintoa ja taloutta sekä niissä ja kaupungin toiminnassa tapahtuvia muutoksia, kehittää ulkoista valvontaa ja asettaa sille tavoitteet sekä seuraa niiden toteutumista. Lisäksi tarkastuslautakunta seuraa, että tilivelvolliset ja muut toiminnasta vastaavat henkilöt ovat ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden suositusten ja muistutusten johdosta, joihin arvioinnit ja tilintarkastus on antanut aiheita.

Tarkastuslautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen

tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja toimii kaupunginreviisorin hallinnollisena esimiehenä.

7 § Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunta vastaa kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden tehtävistä. Lautakunta vastaa varhaiskasvatustain, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain, perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta ja vapaasta sivistystyöstä annettujen lakien mukaan kunnan monijäseniselle toimielimelle kuuluvista tehtävistä, mikäli ne eivät kuulu kaupunginhallituksen tai -valtuuston tehtäviin.

Kasvatus- ja opetuslautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet siten, että enemmistö jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja ja että heidän joukossaan on vähintään kaksi suomenkielisen ja kaksi ruotsinkielisen kieliryhmän edustajaa. Lisäksi kaupunginvaltuusto nimeää kasvatus- ja opetuslautakunnan varsinaisista jäsenistä varapuheenjohtajan.

8 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto

Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on suomenkielinen jaosto, jonka tehtäväalueena on suomenkielinen varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus ja yleissivistävä aikuis-koulutus. Jaoston tehtävänä on vastata tehtäväalueensa osalta toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä.

Jaostossa on 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen jaoston jäsenet ja varajäsenet kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenistä ja varajäsenistä siten, että jaoston jäsenet ja varajäsenet ovat suomenkielisestä kieliryhmästä. Lisäksi kaupunginvaltuusto nimeää kasvatus- ja opetuslautakunnan varsinaisista jäsenistä tai varajäsenistä jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

9 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto

Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on ruotsinkielinen jaosto, jonka tehtäväalueena on ruotsinkielinen varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus ja yleissivistävä aikuiskoulutus. Jaoston tehtävänä on vastata tehtäväalueensa osalta toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä.

Jaostossa on 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen jaoston jäsenet ja varajäsenet siten, että jaoston jäsenet ja varajäsenet ovat ruotsinkielisestä kieliryhmästä. Lisäksi kaupunginvaltuusto nimeää kasvatus- ja opetuslautakunnan

varsinaisista jäsenistä tai varajäsenistä jaoston puheenjohtajan ja jaoston jäsenistä varapuheenjohtajan.

10 § Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunta vastaa kaupungin maankäytön, liikenteen ja yleisten alueiden suunnittelusta, liikkumispalveluiden tuottamisesta, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan seurannasta, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta sekä katujen ja muiden yleisten alueiden rakennuttamisesta ja kunnossapidosta sekä tilojen rakennuttamisesta, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Kaupunkiympäristölautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet siten, että enemmistö jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lisäksi kaupunginvaltuusto nimeää kaupunkiympäristölautakunnan varsinaisista jäsenistä sille varapuheenjohtajan.

11 § Rakennus- ja lupalautakunta

Rakennus- ja lupalautakunta vastaa kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden viranomaistehtävistä, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle.

Rakennus- ja lupalautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen rakennus- ja lupalautakunnan jäsenet ja varajäsenet siten, että enemmistö jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lisäksi kaupunginvaltuusto nimeää rakennus- ja lupalautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

12 § Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota seudullisena joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Turun, Kaarinan, Liedon, Naantalın, Raision sekä Ruskon kuntien alueella.

Lautakunnassa on 12 valtuustojen toimikaudekseen valitsemaa jäsentä, joista Turun kaupunginvaltuusto valitsee seitsemän (7) jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen siten, että enemmistö Turun valitsemista jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Kaarinan, Liedon, Naantalın, Raision ja Ruskon valtuustot valitsevat kukin yhden (1) jäsenen ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen.

Turun kaupunginvaltuusto valitsee valituista lautakunnan jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtaja on valittava Turun kaupunginvaltuuston nimeämisestä jäsenistä ja varapuheenjohtaja muiden kuntien nimeämisestä jäsenistä.

Sopijakuntien määrän muuttuessa, lautakunnan kokoonpano muuttuu siten, että kullakin sopijakunnalla on lautakunnassa yksi (1) jäsen, yksin tai yhdessä toisen kunnan kanssa, kuitenkin niin, että Turun kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan jäsenistä vähintään puolet ja lautakunnan koko on aina vähintään 8 jäsentä ja enintään 20 jäsentä.

Kunkin sopijakunnan nimeämällä viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa.

Turun kaupunki voi käyttää kuntalain tarkoittamaa otto-oikeutta muissa kuin lautakunnalle liikenteen palveluista annetun lain ja palvelusopimusasetuksen nojalla kuuluvissa tehtävissä.

13 § Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena seudullisena jätehuoltoviranomaisena Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalin, Nousiaisten, Paimion, Paraisten, Pöytyän, Raisen, Ruskon, Salon, Sauvon, Turun ja Uusikaupungin kuntien alueella.

Lautakuntaan kuuluu 16 jäsentä, jotka valitaan kuntien asukasluvun mukaisesti seuraavasti: Turun kaupunginvaltuusto nimeää lautakuntaan kuusi jäsentä sekä näille henkilökohtaiset varajäsenet siten, että enemmistö Turun valitsemista jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Salon kaupunginvaltuusto nimeää lautakuntaan kaksi jäsentä sekä näille henkilökohtaiset varajäsenet. Kaarinan ja Raisen kaupunginvaltuustot nimeävät kumpikin yhden jäsenen sekä näille henkilökohtaiset varajäsenet. Maskun ja Naantalin valtuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Liedon ja Paimion valtuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Mynämäen, Nousiaisten ja Ruskon kunnanvaltuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Kemiönsaaren, Paraisten ja Sauvon valtuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Auran, Marttilan ja Pöytyän kunnanvaltuustot nimeävät yhdessä yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Uusikaupungin kaupunginvaltuusto nimeää yhden jäsenen sekä tälle henkilökohtaisen varajäsenen.

Puheenjohtaja valitaan Turun kaupunginvaltuuston valitsemista jäsenistä ja varapuheenjohtaja Salon kaupunginvaltuuston valitsemista jäsenistä.

Kunkin sopijakunnan nimeämällä viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa.

Turun kaupunki voi käyttää kuntalain tarkoittamaa otto-oikeutta muissa kuin lautakunnalle jätelain nojalla kuuluvissa tehtävissä.

14 § Kulttuuri- ja nuorisolautakunta

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta vastaa kulttuurin palvelukokonaisuuden sekä nuorisopalvelujen palvelualueen lainsäädännön mukaisista kunnan monijäseniselle toimielimelle kuuluvista tehtävistä.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jäsenet ja varajäsenet siten, että enemmistö jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lisäksi kaupunginvaltuusto nimeää kulttuuri- ja nuorisolautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

15 § Liikuntalautakunta

Liikuntalautakunta vastaa liikunnan palvelukokonaisuuden lainsäädännön mukaisista tehtävistä

Liikuntalautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen liikuntalautakunnan jäsenet ja varajäsenet siten, että enemmistö jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lisäksi kaupunginvaltuusto nimeää liikuntalautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

16 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia lainsäädännössä hyvinvoinnin edistämisestä määrättyistä tehtävistä sekä muista erikseen määrättyistä tehtävistä ja toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana kunnan monijäsenisenä toimielimenä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta vastaa kuntatasoisesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhteistyön ohjauksesta, kunnan päätöksenteon vaikutusten ennakoarviointimenettelyn ohjauksesta ja ohjeistuksesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmista sekä kuntalaisvaikuttamisen ohjauksesta.

Lautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan jäsenistä vähintään yksi ja hänen varajäsenensä ovat ruotsinkielisestä kieliryhmästä.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet siten, että enemmistö jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lisäksi kaupunginvaltuusto nimeää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan varsinaisista jäsenistä varapuheenjohtajan.

17 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

3 Luku Kaupungin hallinnollinen organisaatio

18 § Pormestari

Pormestari johtaa ja valvoo kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Pormestari on päätoiminen luottamushenkilö.

Kaupunginvaltuusto valitsee pormestarin varsinaisten valtuutettujen keskuudesta toimikaudekseen, ja pormestarin toimikausi jatkuu siihen saakka, kunnes uusi pormestari on valittu. Pormestari valitaan vaalilla ennen kaupungin hallituksen jäsenten ja varajäsenten valintaa. Kaupunginvaltuusto valitsee varsinaisten valtuutettujen keskuudesta pormestarille sijaisen, mikäli pormestari poissaolo kestää yli kaksi kuukautta.

Pormestari johtaa kaupunginvaltuuston ja kaupungin hallituksen asettamien strategisten tavoitteiden toteuttamista edellyttämää poliittista prosessia, toimii

kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston puheenjohtajana sekä vastaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toteutumisesta. Pormestari edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa.

Pormestari ohjaa strategian ja talousarvion sekä muiden esittelynsä ottamien asioiden valmistelua.

Pormestari toimii kansliapäällikön esimiehenä.

19 § Apulaispormestarit

Kaupungissa on kolme apulaispormestaria, joista yksi toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan, toinen kasvatusta ja opetuslautakunnan, sekä kolmas kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtajana sekä kaikki kaupunginhallituksen varapuheenjohtajina kaupunginhallituksen määräämässä sijaantulojärjestyksessä.

Apulaispormestari on päätoiminen luottamushenkilö.

Kaupunginvaltuusto valitsee apulaispormestarin varsinaisten valtuutettujen keskuudesta toimikaudekseen, ja apulaispormestarin toimikausi jatkuu siihen saakka, kunnes uusi apulaispormestari on valittu. Apulaispormestarit valitaan vaalilla kukin erikseen ennen lautakuntien jäsenten ja varajäsenten valintaa. Kaupunginvaltuusto valitsee varsinaisten valtuutettujen keskuudesta apulaispormestarille sijaisen, mikäli tämän poissaolo kestää yli kaksi kuukautta.

Apulaispormestarin varahenkilöinä lukuun ottamatta lautakunnan puheenjohtajuutta toimivat muut apulaispormestarit pormestarin määräämässä sijaantulojärjestyksessä.

20 § Kansliapäällikkö

Kansliapäällikkö johtaa pormestarin alaisuudessa kaupunkikonsernin toimintaa ja vastaa sen kehittämisestä.

Kansliapäällikkö on integraatiojohtajan, yhteisten palveluiden hallintojohtajan, palvelujohtajien, omistajaohjausjohtajan, elinvoimajohtajan, johtavan kaupunginsihteerin, talousjohtajan, henkilöstöjohtajan, viestintäjohtajan, strategiajohtajan ja tarkastusjohtajan esimies.

21 § Integraatiojohtaja

Integraatiotoimintoa johtaa kansliapäällikön hallinnollisena alaisena toimiva integraatiojohtaja, jonka tehtävänä on huolehtia integraatiotoiminnon tuloksellisuudesta sekä vastata kaupungin yhteisvaikuttavan johtamisen toteuttamisesta ja kehittämisestä hyvinvoinnin, elinvoiman ja rakennetun ympäristön muodostamassa kokonaisuudessa, siten että se yhteen sovittaa palvelukokonaisuuksien toiminnan, konsernin yhtiöiden toiminnan, muun julkisen sektorin toiminnan sekä järjestöjen ja yritysten toiminnan soveltuvilta osin asiakastarpeen tehokasta ratkaisemista varten.

22 § Palvelujohtaja

Palvelukokonaisuutta johtaa kansliapäällikön hallinnollisena alaisena toimiva palvelujohtaja, jonka tehtävänä on integraation näkökulmasta huolehtia

tuotannon tuloksellisuudesta ja sovittaa palvelukokonaisuuden palvelut tarkoituksenmukaiseksi osaksi kokonaisuutta.

Palvelujohtaja vastaa johtamisesta siten, että valtuuston, kaupunginhallituksen ja lautakunnan sekä pormestarin asettamat tavoitteet saavutetaan sekä vastaa järjestämisen näkökulman toteutumisesta palvelukokonaisuutensa osalta.

Palvelujohtaja vastaa seudullisesta ja valtakunnallisesta yhteistyöstä sekä edunvalvonnasta.

Palvelujohtaja huolehtii riskienhallinnasta ja varautumisesta, sekä vastaa oman palvelutuotannon ja yksityisen palvelutuotannon valvonnasta.

Palvelujohtajien virkanimikkeet ovat:

- kasvatus- ja opetusjohtaja, johtaa kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuutta
- kaupunkiympäristöjohtaja, johtaa kaupunkiympäristön palvelukokonaisuutta
- kulttuurijohtaja, johtaa kulttuurin palvelukokonaisuutta
- liikuntapalvelujohtaja, johtaa liikunnan palvelukokonaisuutta
- muutosjohtaja, johtaa lasten ja nuorten palveluiden yhteisvaikuttavan kokonaisnäkömyksen palvelukokonaisuutta
- elinvoimajohtaja, johtaa elinvoiman palvelukokonaisuutta

23 § Konsernihallinto

Konsernihallinto vastaa kaupungin toimielinten päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä avustaa pormestaria ja kansliapäällikköä kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa.

Konsernihallintoon kuuluvat:

1. Johdon tuki
2. Yhteiset palvelut
3. Integraatiotoiminto

24 § Johdon tuki

Johdon tukeen kuuluvat pormestarin suorassa ohjauksessa toimivat yksiköt, joiden tehtävänä on tukea johtoa strategisen johtamisen vahvistamiseksi ja toimintojen yhteensovittamiseksi.

25 § Yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut vastaavat talouteen, henkilöstöasioihin, hankintoihin, tilasioihin, viestintään ja markkinointiin, kehittämiseen, lakiasioihin, asiakaspalveluun, IT-toimintoihin, tietopalveluihin, työterveyshuoltoon sekä yleishallintoon liittyvistä kaupungin yhteisistä palveluista.

26 § Integraatiotoiminto

Integraatiotoiminto vastaa toiminnan poikkihallinnollisesta koordinoinnista, jotta asiakkaiden tarpeet saadaan täytettyä kokonaisvaikuttavalla tavalla yli organisaatorajojen. Integraatiotoiminnolla ohjataan palvelutuotantoverkostoa ja vastataan siitä, että palvelutuotanto toteutuu kuntalain 1§:n ja 8 §:n tarkoittamilla tavoilla ja kaupungin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Kuntalain 1

§:n mukaan kunta vastaa alueen asukkaiden hyvinvoinnista ja alueen yritysten elinvoimasta. Kuntalain 8 §:n mukaan tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Integraatiotoiminto mahdollistaa hyvinvoinnin, elinvoiman ja rakennetun ympäristön erikseen ja yhdessä tapahtuvan yhteisvaikuttavan johtamisen.

Integraatiotoiminto vastaa yhteisvaikuttavasta kaupunkitasoisesta palvelu- ja resurssiverkon suunnitteluprosessista ja asiakkuusprosessia sekä yhteensovittaa taktisen ja operatiivisen tason yhteisvaikuttavan johtamisen toisiinsa sekä toimii tästä yhdyspintana strategisen tason johtamiseen. Integraatiotoiminto vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjauksesta ja koordinoinnista sekä kotouttamistoiminnoista kaupunkitasoisesti osana hyvinvoinnin johtamista.

27 § Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden tehtävänä ovat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan, lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen sekä yleissivistävän aikuiskoulutuksen järjestäminen ja kehittäminen siten, että palvelukokonaisuuden toiminta tukee kaupunkitasoista integraatiota

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus muodostuu kuudesta palvelualueesta:

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa varhaiskasvatuslain mukaisesta, kaupungin omana tuotantona järjestettävästä suomenkielisestä varhaiskasvatuksesta, perusopetuslain mukaisesta, kaupungin omana tuotantona järjestettävästä suomenkielisestä esiopetuksesta, varhaiskasvatuksen palveluohjauksesta, varhaiskasvatuslain mukaisista hankituista varhaiskasvatuspalveluista, perusopetuslain mukaisesta hankitusta esiopetuksesta, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain määräämistä kunnalle kuuluvista tehtävistä sekä perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Perusopetuksen palvelualue vastaa suomenkielisestä perusopetuslain mukaisesta koulutuksesta.

Lukiokoulutuksen ja yleissivistävän aikuiskoulutuksen palvelualue vastaa suomenkielisestä lukiolain mukaisesta koulutuksesta sekä suomenkielisestä vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisesta koulutuksesta.

Ammatillisen koulutuksen palvelualue vastaa ammatillisesta koulutuksesta yhteistyössä ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kanssa.

Ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualue vastaa edellä olevia yksiköjä vastaavasta ruotsinkielisestä toiminnasta lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen palveluohjausta, perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain määräämiä kunnalle kuuluvia tehtäviä.

Yhteisten palvelujen palvelualue vastaa palvelukokonaisuuden tehtäväalueeseen kuuluvasta pedagogisesta tuesta.

28 § Kulttuurin palvelukokonaisuus

Kulttuurin palvelukokonaisuuden tehtävänä on jäljempänä tarkennetuin tavoin vastata palvelukokonaisuuden kulttuuri-, museo-, kirjasto- ja orkesteripalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä ja yhteistyöstä vapaan taidekentän yhteisöjen kanssa sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa siten, että palvelukokonaisuuden toiminta tukee kaupunkitasoista integraatiota. Palvelukokonaisuutta johtaa kulttuurijohtaja.

Kulttuurin palvelukokonaisuus muodostuu kolmesta palvelualueesta ja tapahtumatoiminnoista:

Kirjastopalvelualue vastaa tieto- ja kulttuurisisältöjen tarjoamisesta sekä niihin liittyvistä hakuvälineistä ja opastuspalveluista, ylläpitää kirjastoja sekä tarjoaa edellytyksiä asukkaiden oman tiedon ja kulttuurin tuottamiseen ja kansalais-toimintaan. Kirjastopalvelualue johtaa Vaski -kirjastojen yhteistä palvelujärjestelmää ja hoitaa yleisten kirjastojen alueellista kehittämistehtävää opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä alueella. Palvelualueetta johtaa kirjastopalvelujohtaja.

Museopalvelualue vastaa kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentamisesta, säilyttämisestä, välittämisestä ja tutkimuksesta sekä niihin liittyvä tiedon saatavuudesta, saavutettavuudesta ja käytön edistämisestä. Museopalvelualue toimii alueellisena vastuumuseona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämissä tehtävissä Varsinais-Suomen alueella. Palvelualueetta johtaa museopalvelujohtaja.

Turun kaupunginorkesteri (Turun Filharmoninen orkesteri) palvelualueen tehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen. Palvelualueetta johtaa intendentti.

29 § Liikunnan palvelukokonaisuus

Liikunnan palvelukokonaisuus luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Palvelukokonaisuutta johtaa liikuntapalvelujohtaja.

30 § Lasten ja nuorten palveluiden yhteisvaikuttavan kokonaisnäkömyksen palvelukokonaisuus

Lasten ja nuorten palveluiden yhteisvaikuttavan kokonaisnäkömyksen palvelukokonaisuuden tehtävä on johtaa muutoshanketta, jossa luodaan lapsiin ja nuoriin kohdistuvat palvelut kokonaisvaltaisesti huomioiva johtamismalli.

Lasten ja nuorten palvelukokonaisuuden yhteisvaikuttava johtaminen vastaa siitä, että resurssit kohdistetaan tietoon ja tarpeisiin perustuen tuottaen lapsille ja nuorille hyvinvointia ja kaupungille elinvoimaa. Johtamismalli huomioi sekä kaupungin palvelut että muut toimijat.

Palvelukokonaisuuteen kuuluu Nuorisopalvelualue, jonka tehtävänä on luoda edellytykset nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Palvelualueetta johtaa nuorisopalvelujohtaja.

Palvelukokonaisuutta johtaa muutosjohtaja.

31 § Elinvoiman palvelukokonaisuus

Elinvoiman palvelukokonaisuuden tehtävänä kaupunginhallituksen alaisuudessa on vastata kaupungin kasvuun ja kehittymiseen tähtäävistä toiminnoista. Elinvoiman palvelukokonaisuus vahvistaa kaupunkia kilpailukykyisenä ja houkuttelevana toimintaympäristönä yrityksille ja asukkaille sekä johtaa kaupunkikonsernin yrityspalveluita.

Palvelukokonaisuus:

- vahvistaa kaupunkia kilpailukykyisenä ja houkuttelevana toimintaympäristönä yrityksille,
- johtaa kaupunkikonsernin yrityspalveluita,
- johtaa koulutus-, osaamis- ja innovaatiotoimintojen yhteistyötä ja kehittämistä koko koulutuspolun alalla,
- johtaa kaupunkiseudun ulkoista markkinointia ja strategista viestintää sekä matkailijoille suunnattuja palveluja,
- edistää osaavan työvoiman saatavuutta ja johtaa kaupungin työllisyyden edistämisen toimintoja ja
- edistää kaupungin vetovoimaisuutta ja johtaa suurtahtumatoimintaa.

Palvelukokonaisuutta johtaa elinvoimajohtaja.

32 § Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus

Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden tehtävänä on vastata toimintaedellytysten luomisesta vetovoimaisen kaupungin kasvulle, kaupunkiympäristön kehittämiseksi, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Palvelukokonaisuus vastaa myös kaupungin rakennetusta infraomaisuudesta, laadukkaan kaupunkiympäristön toteuttamisesta ja kunnossapidosta sekä terveellisten tilojen toteuttamisesta. Lisäksi palvelukokonaisuus vastaa ympäristöön ja rakentamiseen liittyvistä viranomaispalveluista, ympäristönsuojelusta, seudullisista jätehuollon viranomaispalveluista, seudullisista joukkoliikennepalveluista sekä muista liikkumisen palveluista ja paikkatiedosta siten, että palvelukokonaisuuden toiminta tukee kaupunkitasoista integraatiota.

Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus muodostuu viidestä palvelualueesta:

Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, kaavoitustoimesta, tonttituotannosta sekä kaupungin maaomaisuuden hallinnasta. Palvelualueetta johtaa maankäyttöjohtaja.

Kaupunkirakentaminen vastaa katujen ja muiden yleisten alueiden toteutus suunnittelusta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta sekä kaupungin toimitilojen suunnitteluttamisesta ja rakennuttamisesta. Palvelualueetta johtaa kaupunkirakentamisjohtaja.

Luvat ja valvonta vastaa rakentamisen ja pysäköinninvalvonnan viranomais-tehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun, ympäristöterveyden sekä seudullisen jätehuollon viranomais-tehtävien valmistelusta, vesihuollon valvontatehtävistä sekä palvelualueen tehtäviin liittyvästä neuvonnasta, ohjauksesta, valvonnasta ja asiantuntijapalveluista. Palvelualueetta johtaa valvontajohtaja.

Liikkumispalvelut vastaa Turun kaupunkiseudun Föli-kunnissa kaikille avoimien joukkoliikennepalvelujen tuottamisesta sekä muiden liikkumisen palvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä Turussa ja kaupunkiseudulla. Palvelualueetta johtaa joukkoliikennepalvelujohtaja.

Paikkatieto- ja kaupunkimittaus vastaa tonttijaoista, kiinteistönmuodostuksesta ja kiinteistörekisterin pidosta, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta, paikkatieto-järjestelmistä sekä toimialan asiakaspalvelusta. Palvelu- aluetta johtaa kaupungingeodeetti.

33 § Revisiotoimisto

Revisiotoimisto huolehtii tarkastuslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä avustaa tarkastuslautakuntaa sille kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Lisäksi revisiotoimisto valmistele tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoituksia koskevat valvonta-asiat.

Revisiotoimisto arvioi suoraan kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan alaisena kaupunginvaltuuston kaupunkikonsernille asettamien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellista ja tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Revisiotoimistoa johtaa kaupunginreviisori, joka toimii tarkastuslautakunnan esittelijänä.

Revisiotoimistossa on lisäksi tarkastuspäälliköitä ja tarpeellinen määrä muuta henkilökuntaa. Kaupunginreviisori on revisiotoimiston muun henkilöstön esimies.

Kaupunginreviisori suorittaa tarkastuslautakunnan määräämät tehtävät.

Kaupunginreviisorin virkaan vaaditaan virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai ekonomin tutkinto, perehtyneisyyttä julkishallintoon ja -talouteen sekä kokemusta tarkastustehtävissä. Lisäksi vaaditaan suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tarkastuspäällikön kelpoisuusvaatimuksena on virkaan soveltuva korkeakoulututkinto ja perehtyneisyyttä julkishallintoon ja -talouteen.

2 OSA TOIMINNAN JA TALouden JÄRJESTÄMINEN

4 Luku Toimielinten ja luottamushenkilöiden toimivalta

34 § Kaupunginvaltuuston toimivalta

Sen lisäksi, mitä erikseen on säädetty kuntalain 14 §:ssä taikka muualla lainsäädännössä kaupunginvaltuuston tehtävänä on:

- 1) vahvistaa kaupungin strategiahierarkia ja hyväksyä kaupungin ylimmän tason strategiat ja ohjelmat,
- 2) päättää merkittävistä ja taloudellisesti laajakantoisista kaupungin hallinnon järjestämisen periaatteista sekä konsernirakenteen perusteista,
- 3) hyväksyä kaupungin tilahankkeita koskevat hankesuunnitelmat, joiden vuosisivuokra on yli 600 000euroa tai kustannusarvio tai sen vaihteluvälin keskiarvo ylittää 10miljoonaa euroa,
- 4) hyväksyä kaupungin infrahankkeita koskevat hankesuunnitelmat, joiden kustannusarvio tai sen vaihteluvälin keskiarvo ylittää 10 miljoonaa euroa,
- 5) päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta, luovuttamisesta ja vuokraamisesta sekä muista omistajahallintaansa perustuvista sopimuksista

- ja sitoumuksista, mikäli kauppahinta tai sopimuskorvaus on yli kolme miljoonaa euroa tai vuosivuokra ylittää 300 000 euroa,
- 6) päättää osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta, mikäli osakkeiden kauppa- tai merkintähinta on yli 10 miljoonaa euroa,
  - 7) päättää merkittävistä muutoksista kaupungin omaan palveluverkkoon,
  - 8) päättää oppilaitoksen perustamisesta tai lakkauttamisesta,
  - 9) hyväksyä asemakaavan hyväksymisen yhteydessä kaava-alueen infrakustannusarvion, mikäli kustannusarvio tai sen vaihteluvälin keskiarvo ylittää 10 miljoonaa euroa,
  - 10) hyväksyä vesihuoltolaitosten toiminta-alueet ja muutokset niihin sekä hyväksyä vesihuollon kehittämissuunnitelma ja siihen tehtävät muutokset,
  - 11) päättää taloudellisesti tai periaatteellisesti merkittävän uuden asiakasmaksun tai kunnan harkinnassa olevan tuen tai etuuden käyttöön ottamisesta taikka käytöstä luopumisesta
  - 12) päättää palveluiden ja tuotteiden hinnoittelun sekä asiakirjojen lunastuksen perusteista,
  - 13) päättää kaupungin rahaston sääntöjen hyväksymisestä ja muutoksista, sekä
  - 14) hyväksyä suunnitelmajoistojen perusteet.

35 § Kaupunginhallituksen toimivalta

Sen lisäksi, mitä laissa taikka muualla on kaupunginhallituksen tehtävistä määrätty, kaupunginhallituksen tulee huolehtia seuraavista tehtävistä:

- 1) vastata kaupungin talouden ja omaisuuden hoidosta ja organisaation tuloksellisesta toiminnasta sekä seurata kaupunginvaltuuston kaupungin organisaatioille asettamien tulostavoitteiden toteutumista ja tarvittaessa täsmentää tavoitteiden asettelua,
- 2) johtaa kaupungin strategioiden, talousarvion ja -suunnitelman sekä muiden kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien suunnitelmien ja ohjelmien valmistelua sekä vastata niiden täytäntöönpanosta,
- 3) linjata kaupungin johtamisjärjestelmään kuuluvia kysymyksiä siltä osin, kun niistä ei ole määrätty kaupunginvaltuuston hyväksymissä säännöissä,
- 4) johtaa kaupungin hallintoa sekä valvoa, että sen alaiset toimielimet, palvelukokonaisuudet sekä viranhaltijat ja muut kaupungin palveluksessa olevat hoitavat tehtävänsä voimassa olevia säädöksiä ja päätöksiä noudattaen sekä toimivat kaupungin edun mukaisesti,
- 5) johtaa kaupungin viestintää ja kaupungin toiminnasta tiedottamista,
- 6) vastata asiakirjahallinnon järjestämisen perusteista,
- 7) vastata, että kaupunki täyttää tietosuojalainsäädännön mukaiset velvoitteensa, valvoa velvoitteiden noudattamista ja toimia rekisterinpitäjänä
- 8) vastata kaupungin henkilöstöpolitiikasta sekä valvoa sen toteuttamista ja henkilöstöasioita koskevan päätöksenteon yhtenäisyyttä,
- 9) johtaa kaupungin elinkeinopolitiikkaa ja kaupunkikehittämistä,
- 10) johtaa kaupungin strategista maankäyttöä, tilojen käyttöä ja kiinteistökehitystä sekä kaavoitusta, ja hyväksyy kaupungin kaavoitusohjelman,
- 11) vastata kaupungin ilmasto- ja ympäristöpolitiikan ohjauksesta,
- 12) huolehtia kaupungin tiedottamisesta ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksista,
- 13) päättää kaupunkitasoisista seudullisista ja ylikunnallisista asioista sekä huolehtia seudullisten toimielinten ohjaamisesta,
- 14) päättää MAL-ohjelmien, liikennejärjestelmäsuunnitelman, liikkumispalveluiden ja muiden maankäyttöön liittyvien ohjausasiakirjojen lähtökohdista ja tavoitteista,
- 15) päättää maankäyttöä koskevan strategisen hankkeen nimeämisestä ja maankäyttöä koskevien strategisten hankkeiden tarveselvityksistä ja

- tavoitteista, 16) päättää asemakaavan tavoitteista, mikäli siihen on erityisiä asuntotuotannollisia tai maankäytöllisiä syitä,
- 17) päättää kiinteistökehityksen periaatteista,
- 18) päättää kaupungin omien kehityskiinteistöjen kokonaisuuden hallinnasta,
- 19) päättää investointiohjelmien lähtökohdista ja kohteiden priorisoinnista,
- 20) päättää tilankäytön periaatteista
- 21) päättää tilahankkeiden hankesuunnitelmista, joiden kustannusarvio tai sen vaihteluvälin keskiarvo on 3–10 miljoonaa euroa tai vuosivuokra 300 000–600 000 euroa,
- 22) päättää infrahankkeiden hankesuunnitelmista ja kaava-alueen infran kustannusarvioista asemakaavan käsittelyn yhteydessä, mikäli kustannusarvio tai sen vaihteluvälin keskiarvo on 3–10 miljoonaa euroa,
- 23) päättää osakkeiden hankkimisesta tai luovuttamisesta, mikäli osakkeiden kauppai- tai merkintähinta on 3–10 miljoonaa euroa,
- 24) päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta, luovuttamisesta ja vuokraamisesta sekä muista omistajahallintaansa perustuvista sopimuksista ja sitoumuksista, mikäli kauppahinta tai sopimuskorvaus on 1–3 miljoonaa euroa tai vuosivuokra on 200 000–300 000 euroa,
- 25) päättää maankäytön kumppanuus- ja yhteistyösopimuksista sekä tontinluovutuskilpailujen järjestämisestä, mikäli kaupunginhallitus ei ole asiaa aiemmin hyväksynyt osana toimintasuunnitelmaa taikka asiaan liittyen ei ole aiemmin asetettu maankäytön strategista hanketta,
- 26) päättää kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle annettavista lausunnoista, jotka koskevat kaupungin sisäisen joukkoliikenteen järjestämistä,
- 27) päättää yhtiöiden ja säätiöiden valvontavastuista, sekä
- 28) vastaa kunnan valmiuslain mukaisista tehtävistä.

Kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat:

- 1) rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen määräämistä ja kiellon pidentämisestä (maankäyttö- ja rakennuslaki MRL 38 ja 53 §), asemakaavan ajanmukaisuuden arviointia silloin, kun kaava katsotaan vanhentuneeksi (MRL 60 §), kunnan lunastusoikeuden vireillepanoa (MRL 99 §) sekä kehittämisalueeksi nimeämistä silloin, kun se ei tapahdu kaavan hyväksymisen yhteydessä (MRL 111 §),
- 2) kaupungilta vaadittavien vahingonkorvausten myöntämisen periaatteita
- 3) selityksen ja lausunnon antamista kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo, ettei kaupunginvaltuuston päätöstä ole valituksessa esitetyillä perusteilla kumottava,
- 4) kaupungilta pyydettyjä merkittäviä ja laajamerkityksellisiä lausuntoja ja selvityksiä,
- 5) yhtiöiden ja yhteisöjen perustamista kaupunginvaltuuston linjausten mukaisesti,
- 6) kaupungin liikkeenluovutuksesta ja liiketoiminnan luovuttamista kolmannelle sekä liikkeenluovutuksen ja liiketoiminnan vastaanottamista kaupungille,
- 7) pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistosuunnitelman hyväksymistä sekä tarvittavien laskentaohjeiden antamista,
- 8) kaupungin turvallisuutta ja varautumista koskevia periaatteita,
- 9) toimielinten ulkomaisia matkoja,
- 10) kaupungin kärkihankkeiden vahvistamista ja niiden ohjaamista,
- 11) tulospalkkiojärjestelmiä ja niiden käyttöönottoa,
- 12) harkinnanvaraisia palkka-asioita niiden osalta, jotka kaupunginhallitus ottaa palvelussuhteeseen,
- 13) konsernihallinnon osalta asioita, joista on lain, säännösten tai muun vastaavan mukaan päätettävä monijäsenisessä toimielimessä tai jotka kuuluvat tässä hallintosäännössä lautakunnan yleistoimivaltaan,

- 14) vapauttamista kunnallisveron ja virheellisesti maksuunpannun kunnallisen maksun suorittamisesta,
- 15) helpotuksen tai vapautuksen myöntämistä kaupungille tulevasta julkis- tai yksityisoikeudellisesta maksusta tai saatavasta, milloin se lain tai niiden määräysten mukaan, joihin maksu tai saatava perustuu, on sallittua, ellei asiasta päättämistä ole annettu muun toimitelimen tai viranhaltijan tehtäväksi,
- 16) tehdä sovinto tai akordisopimus ellei asiasta päättämistä ole annettu muun toimitelimen tai viranhaltijan tehtäväksi,
- 17) kunnalle verolainsäädännön mukaan kuuluvia tehtäviä,
- 18) asiakirjojen lunastuksesta perittävien maksujen suuruutta valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti,
- 19) palveluiden, tuotteiden ja asiakasmaksujen hinnoittelua valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti, ellei asiaa ole annettu muun toimitelimen tehtäväksi,
- 20) etuosto-oikeuden käyttämistä,
- 21) etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä arvoltaan yli miljoonan euron kiinteistökaupoissa,
- 22) jätelain mukaan kunnalle kuuluvia tehtäviä lukuun ottamatta Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalle 51 §:ssä määrättyjä tehtäviä, sekä
- 23) muita asioita, jotka eivät kuulu kaupunginvaltuuston tai muun toimitelimen tehtäviin.

Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimitelimelle tai viranhaltijalle.

Kaupunginhallitus voi ratkaista asian, joka kuuluu alemman toimitelimen tai viranhaltijan ratkaistavaksi, mikäli edellä mainittu asia on osa kokonaisuutta, josta päättäminen kuuluu kaupunginhallituksen ratkaisovaltaan.

Kaupunginhallitus voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginvaltuuston päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

36 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston toimivalta

Konsernijaoston tehtävänä on vastata:

- 1) kaupungin keskitettyjen palveluiden ohjaamisesta,
- 2) omistajan puhevallan käyttämisestä ja kaupungin kannanotoista strategisten yhtiöiden yhtiökokouksissa tai muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin merkittäviin asioihin sekä ohjeiden antamisesta kaupunkia näissä yhtiöissä ja muissa yhteisöissä edustaville henkilöille,
- 3) yhteisöjen osakassopimusten hyväksymisestä;
- 4) kaupungin edustajien nimeämisestä strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen hallintoelimiin sekä tilintarkastajan nimeämisestä,
- 5) strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta, sekä
- 6) kaupunkikonserniin kuuluvan ja muun yhteisön ja säätiön valvonnan järjestämisestä.

Konsernijaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

Konsernijaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimitelimelle tai viranhaltijalle.

37 § Pormestarin toimivalta

Sen lisäksi, mitä erikseen on säädetty kuntalain 38, 40, 44, 48 ja 113 §:ssä, pormestarin tehtävänä on:

- 1) esitellä kaupunkistrategia ja talousarvio sekä kansliapäällikön toimivaltaan kuuluva asia ilmoitettuaan siitä kansliapäällikölle,
- 2) antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtia näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen vuoksi ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi,
- 3) päättää kaupunginhallituksen (toimielimen) varattujen määrärahojen käyttämisestä kaupunginhallituksen päättämässä rajoissa,
- 4) päättää kaupungin edustustilojen käytöstä,
- 5) päättää luottamushenkilöiden matkoista,
- 6) myöntää palkkiosäännössä määrätty etuus yksittäiselle luottamushenkilölle,
- 7) myöntää avustuksia kaupunginhallituksen alaisista määrärahoista,
- 8) nimetä kaupungin edustajat kaupungin ulkopuolisiin työryhmiin, neuvotteluihin, kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin sekä yhteisön tai säätiön hallintoelimeen tai tilintarkastajaksi, ellei kaupunginhallitus tai sen konsernijaosto ole päättänyt asiasta, sekä
- 9) myöntää kaupungin ansio- ja kunniamerkit sekä tehdä hakemus muista ansio- ja kunniamerkeistä tai arvonimistä.

38 § Apulaispormestarin toimivalta

Apulaispormestarin tehtävänä on päättää johtamiensa lautakuntien osalta lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa.

39 § Lautakunnan yleinen toimivalta

Lautakunta kehittää, ohjaa ja valvoo alaisensa organisaation toimintaa.

Lautakunnan tehtäviin tehtäväalueellaan kuuluu:

- 1) päättää talousarvioesityksen tekemisestä kaupunginhallitukselle,
- 2) raportoida taloudesta ja toiminnasta kaupunginhallitukselle ja valtuustolle,
- 3) päättää avustusten myöntämisestä kaupunginhallituksen määräämien periaatteiden mukaisesti,
- 4) päättää asiakasmaksujen, palveluiden ja tuotteiden hinnoittelusta valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti,
- 5) päättää yksittäisten toimipaikkojen muutoksista valtuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien palveluverkkoa koskevien periaatteiden mukaisesti,
- 6) päättää käytössään olevien tilojen luopumisesta,
- 7) antaa tilahankkeiden hankesuunnitelmista käyttäjäosapuolten lausunnot päätösvaltaiselle tasolle,
- 8) antaa kaupungilta pyydetty merkittävät lausunnot ja selvitykset, jotka eivät edellytä palvelukokonaisuusrajat ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkemyksen muodostamista, sekä
- 9) päättää tehtäväaluetta koskevista laajamerkityksellisistä asioista.

Edellä olevan luettelon (2–9) kohtia ei sovelleta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakuntaan.

Lautakunnalla on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimielimelle, palvelujohtajalle tai muulle viranhaltijalle.

Lautakunta voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

5 Luku Tarkastuslautakunnan ja kaupunginreviisorin toimivalta

40 § Tarkastuslautakunnan toimivalta

Tarkastuslautakunnalla on yleinen toimivalta kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksessa. Tarkastuslautakunta päättää niistä tarkastuksen ja arvioinnin sisältöön, raportointiin, lautakunnan hallintoon ja talouteen kuuluvista asioista, jotka lain mukaan eivät kuulu muiden toimielinten toimivaltaan.

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa on säädetty ja muutoin määrätty, lautakunnan tehtävänä on:

- 1) hyväksyä lautakunnan toimikauden kattavan arviointisuunnitelman ja lautakunnan vuosittaisen työohjelman,
- 2) valmistella kaupunginvaltuustolle esitys tilintarkastajan valinnasta ja valinnan valmistelun yhteydessä määritellä tilintarkastajan toimikauden pituus, joka voi olla enintään kuusi vuotta,
- 3) kilpailuttaa kaupungin tytäryhteisöjen ja säätiöiden tilintarkastuksen,
- 4) seurata tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tilintarkastajan tehtävien asianmukaista suorittamista,
- 5) tehdä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- 6) vastata siitä, että hallinnon ja talouden tarkastusta ja arviointia varten ovat tarvittavat voimavarat, jotka mahdollistavat tarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä arviointitoiminnan kattavuuden,
- 7) päättää revisiotoimiston viranhaltijoiden virkaan ottamisesta lukuun ottamatta kaupunginreviisoria, jonka valitsee kaupunginvaltuusto,
- 8) asettaa keskuudestaan tarvittavat toimikunnat tai työryhmät arvioinnin valmistelua varten,
- 9) tehdä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla,
- 10) päättää lautakunnan ja sen yksittäisen jäsenen luottamustoimen hoitamiseen liittyvästä matkasta sekä osallistumisesta koulutukseen,
- 11) päättää valtuustolle valmisteltavista raporteista ja selvityksistä
- 12) valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain, sekä
- 13) hoitaa muut lautakunnan tehtäväalueeseen kuuluvat tehtävät.

41 § Kaupunginreviisorin toimivalta

Kaupunginreviisorin tehtävänä on sen lisäksi, mitä erikseen on säädetty tai muutoin määrätty:

- 1) johtaa ja kehittää tarkastuslautakunnan alaisen revisiotoimiston toimintaa,
- 2) toimia revisiotoimiston henkilöstön hallinnollisena esimiehenä,
- 3) vastata tarkastuslautakunnan tehtäviin liittyvästä valmistelusta,
- 4) toimia tarkastuslautakunnan kokouksissa esittelijänä,
- 5) päättää tarkastuslautakunnan määrärahojen käytöstä lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti ja hyväksyä lautakunnan toimintaan liittyvät laskut ja muut menot,
- 6) päättää revisiotoimistoa koskevista sitoumuksista ja allekirjoittaa lautakunnan päätökseen perustuvat ja revisiotoimiston sopimukset ja muut sitoumukset,

7) allekirjoittaa kaupunginvaltuuston päätöksen perusteella tehtävä tilintarkastuspalvelujen hankintasopimus, jonka varmentaa tarkastuslautakunnan sihteeri, sekä

8) suorittaa tarkastuslautakunnan määräämät toimialaansa liittyvät muut tehtävät.

Kaupunginreviisori voi määrätä alaisensa viranhaltijan esittelemään määrätyt asiakokonaisuudet taikka yksittäisen asian.

Lautakunnan puheenjohtaja, hänen estyneenä ollessaan lautakunnan varapuheenjohtaja, päättää kaupunginreviisorin lomista, koulutuksista, opinto- ja virkamatkoista ja niihin liittyvien ja muiden kaupunginreviisoria henkilökohtaisesti koskevien menojen hyväksymisestä.

6 Luku Johtavien viranhaltijoiden toimivalta

42 § Kansliapäällikön toimivalta johtamiseen liittyvät asiat

Sen lisäksi, mitä muualla on määrätty, kansliapäällikön tehtävänä on:

- 1) käyttää kaupungin puhevaltaa siltä osin, kun se ei kuulu kaupunginhallituksen tai pormestarin tehtäviin,
- 2) antaa koko kaupunkia koskevia ohjeita ja määräyksiä niissä asioissa, joita ei ole annettu muun viranomaisen tehtäväksi.
- 3) antaa kaupungilta pyydetyt lausunnot, tiedot ja selvitykset, jotka koskevat useampaa palvelukokonaisuutta tai muutoin edellyttävät palvelukokonaisuuksien rajat ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkömyksen muodostamista, ellei pormestari lausu asiasta,
- 4) päättää osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta, mikäli niiden kauppaa- tai merkintähinta on alle 3 miljoonaa euroa;
- 5) päättää tuomioistuimen ja viranomaisen päätökseen tyytymisestä ja muutoksenhausta asioissa, jotka eivät kuulu palvelukokonaisuuksille,
- 6) päättää kaupungin turvallisuutta, riskienhallintaa ja varautumista koskevista asioista sekä alueiden käyttöön liittyvistä turvallisuuskysymyksistä,
- 7) päättää keskusta-alueiden, Veritas-stadionin ja Ruissalon käyttämisestä merkittäviin kaupunkitapahtumiin,
- 8) huolehtia kaupungin tietoturvasta ja -suojusta sekä nimetä tietosuojavastava,
- 9) asettaa palvelukokonaisuuksien johtoryhmät,
- 10) päättää työllisyyspalveluissa työskentelevien toimivallasta, sekä
- 11) päättää asioista, joita ei ole annettu muun toimielimen, pormestarin tai viranhaltijan tehtäväksi.

Kansliapäällikkö voi päätöksellään siirtää toimivaltaansa viranhaltijalle.

43 § Kansliapäällikön toimivalta hallinnollisissa asioissa

Kansliapäällikön erityiseen toimivaltaan konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla kuuluu:

- 1) päättää konsernihallinnossa 47 §:ssä tarkoitetuista asioista
- 2) tehdä sovinto- ja akordisopimus sekä myöntää helpotus tai vapautus kaupungille tulevan julkis- tai yksityisoikeudellisen maksuvelvoitteen suoritusajatauluun, korkoon, viivästyskorkoon ja perintäkuluihin sekä pääomaan 50 000 euroon saakka,
- 3) päättää saatavan kuittaamisesta,

- 4) myöntää helpotus tai vapautus kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa kaupungin palveluksessa olevan viranhaltijan tai työntekijän velvollisuudesta korvata kaupungille aiheutunut vahinko, mikäli vahinkoa ei ole aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella, eikä viranhaltija ei ole tilivelvollinen,
- 5) myöntää vahingonkorvaus 50 000 euroon (alv 0 %) saakka,
- 6) päättää toimenpiteisiin ryhtymisestä vahingonkorvauksen perimiseksi vahingon aiheuttaneelta kaupungin palveluksessa olevalta sekä korvausvaatimuksen jättämisestä osittain tai kokonaan esittämättä kaupungin palveluksessa olevalle, kun vahinkoa ei ole aiheutettu tahallaan tai törkeällä tuottamuksella,
- 7) päättää sitoumuksen tai sopimuksen vakuudeksi kaupungille annetun omaisuuden luovuttamisesta ilman täyttä korvausta,
- 8) päättää kaupungin vaakunakuvion käytöstä,
- 9) käyttää kaupungin puhevaltaa tuomioistuimissa, viranomaisissa ja missä muutoin on kyse kaupungin juridisesta edunvalvonnasta,
- 10) päättää perintöjen ja testamenttien vastaanottamisesta kaupungille,
- 11) käyttää kaupungille veronsaajana kuuluvaa puhevaltaa verotuksessa ja verotusta koskevassa muutoksenhaussa,
- 12) anoa valtionperinnöt kaupungille,
- 13) päättää saatavan ulosottoon siirtämisestä, sekä
- 14) päättää saamisten tileistä poistamisesta.

44 § Kansliapäällikön toimivalta talousasioissa

Kansliapäällikön erityiseen toimivaltaan konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla kuuluvat seuraavat talousasiat:

- 1) pitkä- ja lyhytaikaisten luottojen ottaminen, leasingrahoitusratkaisusta sopiminen, lainoista annettujen takausten vanhenemisen katkaisu, lainojen takaisinmaksu ja lainaehtojen muuttaminen sekä niitä koskevien velkakirjojen hyväksyminen kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen hyväksymän lainannosto- ja sijoitussuunnitelman mukaisesti,
- 2) rahoitus- ja sijoitusriskien hallintaan tarkoitettujen sopimusten tekeminen kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa ja kaupunginhallituksen hyväksymän lainannosto- ja sijoitussuunnitelman mukaisesti,
- 3) lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen ja tililimiittien myöntäminen kaupungin määräsvallassa olevalle yhteisölle kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa sekä lainoihin vaadittavien riittävien vastavakuuksien hyväksyminen ja asiakirjojen allekirjoittaminen,
- 4) kaupungin maksuvalmiuden edellyttämistä rahoitus- ja sijoitustoimista päättäminen kaupunginvaltuuston hyväksymien sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti ja kaupunginhallituksen hyväksymän lainannosto- ja sijoitussuunnitelman mukaisesti,
- 5) kassanhallinnasta, käteiskassaoikeuksista ja maksuliikenteestä sekä maksutapojen käytöstä päättäminen,
- 6) kaupungin rahoitusvarojen ja lainojen hallinnasta sekä konsernihallinnon hallinnassa olevien kaupungin arvo-osuuksien, arvopapereiden ja muiden asiakirjojen hoitamisesta ja säilyttämisestä,
- 7) kaupungin hoitoon erillisellä sopimuksella annettujen kaupungin tytäryhtiöiden varojen hoitaminen,
- 8) kaupungin vahinkorahaston ja lahjoitusrahastojen varojen hoitaminen kaupunginvaltuuston hyväksymien sijoitustoiminnan periaatteiden, kaupunginhallituksen hyväksymän lainannosto- ja sijoitussuunnitelman sekä kaupunginhallituksen nimeämän sijoitustoimikunnan ohjeiden ja linjausten mukaisesti,
- 9) pankkipalveluiden käytöstä päättäminen kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,

- 10) kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöön sekä kaupungin leski- ja orpoeläkesääntöön perustuvien eläkkeiden ja avustusten myöntäminen,
- 11) kaupungin pankkitilien avaaminen ja lopettaminen sekä tytäryhteisöjen pankkitilien liittäminen konsernitilikokonaisuuteen,
- 12) päättäminen henkilöistä, jotka valtuutetaan allekirjoittamaan otot ja siirrot kaupungin pankki- ja maksuliiketeileiltä sekä allekirjoittamaan maksuna saatujen sekkien siirrot ja muut varojen siirron edellyttämät maksuohjeet,
- 13) tytäryhteisöjen ja säätiöiden lyhytaikaisten talletusten vastaanottaminen sekä hyvityskorosta sopiminen annettujen ohjeiden mukaisesti, sekä
- 14) oman pääoman ehtoisen rahoituksen myöntäminen kaupungin tytäryhteisölle enintään 500 000 euron määrään asti talousarviovuoden aikana.

45 § Kansliapäällikön toimivalta tila-asioissa

Kansliapäällikön erityiseen toimivaltaan konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla kuuluu tila-asioissa:

- 1) päättää konsernihallinnon hallinnoiman alle miljoonan euron arvoisen omaisuuden luovuttamisesta ja hankkimisesta tai alle 300 000 euron vuosivuokran arvoisen omaisuuden vuokraamisesta sekä muista konsernihallinnon omistajahallintaan perustuvista sopimuksista ja sitoumuksista,
- 2) päättää toimitilojen vuokraamisesta, muista niihin liittyvistä sopimuksista sekä muun irtaimen omaisuuden kuin rakennusten hankkimisesta ja luovuttamisesta, mikäli niiden arvo on alle miljoona euroa tai vuosivuokra alle 300 000 euroa, sekä
- 3) hyväksyä pienten, kustannusarvioltaan 0,2–3 miljoonan euron arvoisen tilainvestointien investointisuunnitelman.

46 § Kansliapäällikön toimivalta omistajaohjausasioissa

Kansliapäällikön erityiseen toimivaltaan konsernihallinnossa ja koko kaupungin tasolla kuuluu omistajaohjausasioissa:

- 1) vastata omistajaohjauksen toimeenpanosta konserniohjeeseen ja omistajapolitiikkaan perustuen,
- 2) päättää kaupungin edustuksesta yhtiökokouksessa tai yhteisön kokouksessa,
- 3) antaa kaupungin edustajalle ohjeita kaupungin näkemyksestä yhteisöissä ja säätiöissä esille tuleviin asioihin, ellei kaupunginhallitus, konsernijaosto tai pormestari ole päättänyt asiasta,
- 4) antaa kaupungin ennakkonäkemyksen tai yksittäisen konserniohjeen yhteisöille, joissa kaupunki on osakkaana, ellei kaupunginhallitus tai konsernijaosto ole päättänyt asiasta, sekä
- 5) antaa muun ohjeistuksen yhteisöille, joissa kaupunki on osakkaana, ellei kaupunginhallitus tai konsernijaosto ole päättänyt asiasta

47 § Palvelujohtajan toimivalta

Palvelujohtaja palvelukokonaisuutensa osalta:

- 1) käyttää kaupungin puhevaltaa siltä osin, kun se ei kuulu lautakunnan tehtäviin,
- 2) antaa kaupungilta pyydetyt lausunnot ja selvitykset, jotka eivät edellytä palvelukokonaisuuksia ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkemyksen muodostamista,

- 3) huolehtii siitä, että lautakunnan puheenjohtajalla on ajantasaiset ja riittävät tiedot lautakunnan käsiteltäväksi tulevista olennaisista asioista,
- 4) laatii talousarvioesityksen lautakunnalle,
- 5) päättää talousarvion määrärahojen käytöstä ja raportoi toiminnasta ja taloudesta apulaispormestarille ja lautakunnalle,
- 6) päättää henkilöstöasioista, joita ei ole siirretty muulle viranomaiselle, sekä määrätä henkilökunnan sijoittamisesta palvelukokonaisuuksille,
- 7) päättää palvelukokonaisuuden organisoinnista,
- 8) päättää hankintojen käynnistämisestä, tarjouspyyntöjen hyväksymisestä ja tekee hankintapäätökset lautakunnan määräämissä rajoissa,
- 9) päättää toimivaltaansa kuuluvista palvelukokonaisuutta koskevista sopimuksista ja sitoumuksista ja allekirjoittaa palvelukokonaisuuden sopimukset ja muut sitoumukset,
- 10) hakee valtionosuudet ja avustukset, joita ei haeta keskitetysti kaupunkitasolla,
- 11) päättää tuomioistuimen ja viranomaisen päätökseen tyytymisestä ja muutoksenhausta palvelualueita koskevista asioista,
- 12) päättää projektien ja työryhmien perustamisesta ja niiden hallinnosta ja nimeää kaupungin edustajat kaupungin ulkopuolisiin työryhmiin, neuvotteluihin, kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin, jotka koskevat vain yhtä palvelukokonaisuutta eivätkä muutoinkaan edellytä palvelukokonaisuusrajat ylittävää harkintaa,
- 13) huolehtii yhteistoiminnasta ja työsuojelusta palvelukokonaisuuden osalta,
- 14) päättää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tarkoitetun asiakirjan antamisesta, sekä
- 15) päättää palvelukokonaisuudelle kuuluvat muut asiat, ellei laista, hallintosäännöstä tai muusta päätöksestä muuta johdu

Palvelujohtaja raportoi palvelukokonaisuutensa toiminnasta ja taloudesta pormestarille, apulaispormestarille, kansliapäällikölle ja integraatiojohtajalle sekä huolehtii siitä, että pormestarilla, apulaispormestarilla ja kansliapäälliköllä on asianmukaista valvontaa varten riittävät tiedot palvelukokonaisuuden toiminnasta.

Palvelujohtajan tulee huolehtia siitä, että hänen johtamallaan palvelukokonaisuudella noudatetaan hallintosäännössä mainittujen viranhaltijoiden toimivaltansa puitteissa antamia menettelytapa- ja toimintaohjeita.

Palvelujohtaja voi ennen päätöksen tekemistä ottaa palvelukokonaisuutensa muun viranhaltijan toimivaltaan kuuluvan asian päätettäväkseen, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

48 § Johtavien viranhaltijoiden sijaisuudet

Konsernihallinnon viranhaltijan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa kansliapäällikön määräämä viranhaltija.

Kansliapäällikön ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa omistajaohjausjohtaja.

Kaupunginrevisiorin ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa tarkastuslautakunnan määräämä revisiotoimiston viranhaltija. Revisiotoimiston muun viranhaltijan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa kaupunginrevisiorin määräämä henkilö.

Palvelualuejohtajan ja muun esimiesasemassa olevan välittömän alaisen ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa palvelujohtajan määräämä viranhaltija.

7 Luku Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan toimivalta

49 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan toimivalta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta toimii sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:n mukaisena monijäsenenä toimielimenä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta tehtäväalueellaan:

- 1) päättää osaltaan avustusten myöntämisestä järjestöille ja muille yhteisöille kaupunginhallituksen määräämien periaatteiden mukaisesti,
- 2) antaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät lausunnot ja selvitykset, jotka eivät edellytä palvelukokonaisuusraja ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkökulman muodostamista,
- 3) valmistelee vuosittain valtuustolle annettavan raportin kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä,
- 4) valmistelee valtuustokausittain hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman,
- 5) hyväksyy tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman,
- 6) vastaa WHO-yhteistyöstä ja ikäkaarikohtaisista sitoumuksista ja tehdä esitys mahdollisista edustuksista,
- 7) hyväksyy asukasbudjetin kaupunginhallituksen määräämien periaatteiden mukaisesti,
- 8) päättää kuolinpesien säästörahaston ja sosiaalirahaston varojen käyttämisestä,
- 9) vastaa kuntalaisaloitteiden käsittelystä tehtäväalueellaan,
- 10) vastaa kuntalaispalautteiden käsittelystä ja kokonaiskuvan muodostamisesta hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta,
- 11) edistää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia, sekä
- 12) päättää sellaisista sosiaali- ja terveyslautakunnan toimivaltaan 31.12.2022 asti kuuluneista asioista, joiden osalta päätöksentekoa ei ole siirretty hyvinvointialueelle

8 Luku Erityinen toimivalta kaupunkiympäristön palvelukokonaisuudessa

50 § Kaupunkiympäristölautakunnan erityinen toimivalta

Kaupunkiympäristölautakunta päättää:

- 1) palvelukokonaisuuden hallinnollisena lautakuntana yleiseen toimivaltaan kuuluvista koko palvelukokonaisuutta koskevista tehtävistä,
- 2) asemakaavan tavoitteista, ellei kaupunginhallitus ole niistä aiemmin päättänyt 35 §:n 16) -kohdan perusteella,
- 3) kaavaehdotuksesta muistutuksen tehneille annettavasta kaupungin perustellusta kannanotosta,
- 4) muiden kuin vaikutuksiltaan merkittävien asemakaavojen hyväksymisestä,
- 5) kaava-alueen infran kustannusarvioista asemakaavan käsittelyn yhteydessä, mikäli kustannusarvio tai sen vaihteluvälin keskiarvo on alle kolme miljoonaa euroa
- 6) asemakaavan laatimiskulujen kohtuullistamisesta,

- 7) asemakaavan olevan ajan mukainen tai esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaava katsotaan vanhentuneeksi,
- 8) poikkeamispäätöksistä ja suunnittelutarveratkaisuista, jotka viranhaltija siirtää lautakunnan päätettäväksi,
- 9) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta rakentamiskehotuksesta,
- 10) liikenne-, katu ja muiden yleisten alueiden suunnitelmista sekä hulevesisuunnitelmista, joita ei ole delegoitu viranhaltijalle,
- 11) luonnon- ja ympäristönsuojeluun liittyvistä selvityksistä ja suunnitelmista,
- 12) hyväksymänsä asemakaavan voimaantulosta siltä osalta, johon valitusten ei voida katsoa kohdistuvan, ennen kuin se on saanut lainvoiman (MRL 201 §),
- 13) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta rakentamiskehotuksesta,
- 14) maankäytön kumppanuus- ja yhteistyösopimuksista sekä tontinluovutuskilpailujen järjestämisestä, mikäli asia ei kuulu kaupunginhallituksen päätösvaltaan,
- 15) kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta, luovuttamisesta ja vuokraamisesta sekä muista omistajahallintaansa perustuvista sopimuksista ja sitoumuksista, mikäli kauppahinta tai sopimuskorvaus on 0,5 miljoonaa tai alle miljoona euroa tai vuosivuokra on 150 000 euroa tai alle 200 000 euroa, sekä
- 16) omakotitonttien luovutusperiaatteista ja vyöhykehinnoinnista päättäminen.

51 § Rakennus- ja lupalautakunnan erityinen toimivalta

Rakennus- ja lupalautakunta toimii seuraavien lakien mukaisena viranomaisena, ellei tehtävää ole osoitettu viranhaltijalle:

- 1) maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuna rakennusvalvontaviranomaisena sekä hulevesi- ja ojittamisasioista vastaavana monijäsenisenä toimielimenä,
- 2) kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain sekä maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 momentin mukaisena kunnan valvontaviranomaisena ja maisematyölupahakemuksen ratkaisevana viranomaisena,
- 3) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, luonnonsuojelulaissa tarkoitettuna kunnan viranomaisena ja ulkoilulaissa tarkoitettuna leirintäalueviranomaisena, sekä
- 4) terveydensuojelulaissa tarkoitettuna terveydensuojeluviranomaisena, lääkelaissa tarkoitettuna kunnan viranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain, eläinlääkintähuoltolain tarkoittamana valvontaviranomaisena.

Lisäksi rakennus- ja lupalautakunta

- 1) päättää kaupungin avustuksista tiekunnille ja
- 2) hyväksyy kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Rakennus- ja lupalautakunta voi erityisestä syystä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen rakennusvalvonnan henkilökunnan sivutoimia koskevaan rajoitukseen.

52 § Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan erityinen toimivalta

Lautakunnan yksinomaiseen toimivaltaan kuuluu toimivalta-alueellaan seuraavat tehtävät:

- 1) päättää joukkoliikenteen järjestämistävästä,
- 2) päättää joukkoliikenteen hankinnasta perustuen niiden kuntien, jota kyseinen liikenne palvelee, esitykseen ja rahoituspäätökseen,

- 3) myöntää lupaviranomaisena reittiliikenteen ja kutsujoukkoliikenteen luvat liikenteenharjoittajien hakemuksesta,
- 4) päättää kuntien ja valtion joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä,
- 5) antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä,
- 6) hoitaa muut liikenteen palveluista annetussa laissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätyt tehtävät sekä
- 7) päättää palvelusopimusasetuksen mukaan harjoitetussa liikenteessä reittien ja aikataulujen suunnittelusta.

Lautakunnan on noudatettava sopijakuntien valtuustojen hyväksymää nettovoitetta henkilöliikennetaksasta päätettäessä.

Lautakunnan on ennen päätöksentekoa pyydettävä sopijakunnilta lausunnot liikennesuunnitelmista ja palvelutasosta sekä joukkoliikenteen palvelutasoon ja kustannuksiin vaikuttavista merkittävistä järjestelyistä kuten lipputuotteiden myöntämisehdoista, niiden hinnoista ja vapaakorteista.

53 § Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan erityinen toimivalta

Lautakunnan yksinomaiseen toimivaltaan toimivalta-alueellaan kuuluvat seuraavat tehtävät:

- 1) vastata jätelaissa jätehuoltoviranomaisen tehtäväksi määrätyistä tehtävistä,
- 2) päättää kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestelmästä (JäteL 36–38 §),
- 3) päättää alueista, joilla kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä (JäteL 35.4 §),
- 4) seurata kiinteistönhaltijan järjestämän jätehuollon edellytysten täyttymistä (JäteL 37.3 §),
- 5) myöntää poikkeus velvollisuudesta luovuttaa jätteet kunnan jätehuoltoon (JäteL 42.1 §),
- 6) hyväksyä jätetaksa, jossa määrätään jätemaksuista ja niiden perusteista,
- 7) hyväksyä jätehuoltomääräykset sekä
- 8) huolehtia kuntien yhteisen jätehuoltopolitiikan valmistelusta ja sen toteutumisen seurannasta.

Lautakunnan on varattava kaikille sopijakunnille sekä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tilaisuus antaa lausuntonsa alla mainituista asioista ennen lautakunnan päätöksentekoa:

- 1) jätehuoltomääräykset
- 2) jätetaksan perusteet
- 3) jätteenkuljetusjärjestelmä.

54 § Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden palvelujohtajan erityinen toimivalta

Kaupunkiympäristön palvelujohtajan erityiseen toimivaltaan kuuluu:

- 1) päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista haltuunotoista ja muista rakentamista varten tarpeellisista rasite- ym. sopimuksista,
- 2) päättää kiinteistöjen osoitenumeroinnista ja vahvistaa asemakaavan ulkopuolisilla alueilla teiden osoitenimet,
- 3) päättää kadun ja muun yleisen alueen nimen sekä kunnanosan ja korttelin numeron muuttamisesta,
- 4) päättää kaavoituksen esiselvityksestä,

- 5) päättää asemakaavoituksen aloittamisesta sekä siitä, että kaavoitusta ei jatketa muiden kuin vaikutukseltaan merkittävien asemakaavojen osalta,
- 6) päättää asemakaavoituksen keskeyttämisestä, mikäli kaavoitus on käynnistynyt yksityisen maanomistajan aloitteesta ja maanomistaja ilmoittaa, ettei halua kaavoitusta jatkettavan eikä yleinen etu vaadi kaavoituksen jatkamista
- 7) päättää maastoliikennelain tarkoittamien liikennemerkkien asettamisesta,
- 8) päättää hyväksytyissä yleis- ja asemakaavoissa mahdollisesti olevien kirjoitusvirheiden korjaamisesta hallintolain 51 §:n mukaisesti,
- 9) ratkaista maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetut poikkeamishakemukset sekä suunnittelutarveratkaisut,
- 10) päättää kadun- ja tienpitäjälle kuuluvista tehtävistä,
- 11) vastata ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaiset kunnalle kuuluvista tehtävistä,
- 12) vastata kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisista muista kuin valvonta-asioista,
- 13) tehdä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kadunpitopäätökset ja kadunpidon lopettamispäätökset,
- 14) hyväksyä vähäiset tai toimielimen periaatepäätökseen perustuvat liikenne-, katu- ja muiden yleisten alueiden suunnitelmat sekä katujen ja muiden yleisten alueiden rakennussuunnitelmapiirustukset sekä tilahankkeiden suunnitelmapiirustukset,
- 15) vastata hulevesien hallinnan järjestämiseen liittyvistä tehtävistä, jos niitä ei ole osoitettu toimielimen tehtäväksi,
- 16) päättää kaupungin tarvitsemien muiden kuin erillistä lunastuslupaa edellyttävien kiinteistötoimitusten vireillepanosta ja toimitusten lopputulokseen tyytymisestä,
- 17) päättää öljyvahingon jälkitorjunnasta sekä vahinkoalueen ennallistamisesta,
- 18) vastata asuntolainsäädännön mukaisista kunnalle kuuluvista viranomais-tehtävistä,
- 19) toimia maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana kaavoittajana,
- 20) vastata palvelukokonaisuuden hankinnoista hankintavaltuuksien puitteissa
- 21) päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta, luovutuksista ja vuokrauksista sekä muista kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuteen kuuluvista sopimuksista ja sitoumuksista, jos niiden arvo on alle 0,5 miljoonaa euroa tai vuosivuokra alle 150 000 euroa lukuun ottamatta toimitilojen hallintaan oikeuttavista sopimuksista,
- 22) päättää etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä arvoltaan alle miljoonan euron kiinteistökaupoissa, sekä
- 23) hyväksyä infrahankkeiden hankekortit, joiden kustannusarvio tai kustannusarvion vaihteluvälin keskiarvo on alle 3 miljoonaa ja infrahankkeiden hankelistat, joissa yksittäisen hankkeen kustannusarvio on alle 3 miljoonaa euroa,
- 24) päättää tieliikenneläissa kunnan tehtäväksi määrätyistä asioista,
- 25) antaa kaupungin suostumus kiinteään omaisuuteen liittyvien sopimusten ja sitoumusten panttaus- ja vakuusjärjestelyihin, sekä
- 26) päättää katujen, puistojen, torien ja muiden yleisten alueiden luovuttamisesta tilapäiseen käyttöön yleisötilaisuuden ja ulkoilmatapahtuman järjestämiseksi hallintosäännön 42 §:n 7 kohdan tarkoittamissa rajoissa.

55 § Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden johtavien viranhaltijoiden erityinen toimivalta

Kaupungeingeodeetti toimii kiinteistörekisterilain mukaisena kiinteistörekisterin pitäjänä, kunnan kiinteistöinsinöörinä, paikkatietoinfrastruktuurilain mukaisena paikkatietoa hallinnoivana viranomaisena, maankäyttö- ja rakennuslain

mukaisena kaavoitusmittauksen valvojana sekä päättää maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamien erillisten tonttijakojen hyväksymisestä.

Rakennusvalvontapäällikkö toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennustarkastajana ja ratkaisee rakennusvalvontaviranomaiselle määrätyt tehtävät, maisematyölupahakemukset, maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n mukaiset ojittamista koskevat asiat, huolehtii rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisestä sekä vastaa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n ja maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 momentin mukaisista valvontatehtävistä, jos tehtävät eivät edellytä monijäsenisen toimielimen käsittelyä.

Ympäristösuojelupäällikkö päättää rakennus- ja lupalautakunnan asettamissa rajoissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, leirintäalueviranomaiselle sekä luonnonsuojelulaissa kunnalle määrätyistä tehtävistä ja asiantuntijapalveluista, jotka eivät edellytä monijäsenisen toimielimen käsittelyä, huolehtii riistan- ja kalavesien hoitoon, metsästykseseen ja kalastukseen liittyvistä asioista kaupungin kokonaan tai osittain omistamilla maa- ja vesialueilla sekä suorittaa metsästyslain ja kalastuslain mukaista valvontaa näillä alueilla.

Ympäristöterveyspäällikkö päättää terveydensuojeluviranomaiselle ja lääkelaissa tarkoitetulle kunnan viranomaiselle kuuluvista tehtävistä sekä toimii elintarvikelain, tupakkalain, eläinlääkintähuoltolain tarkoittamana valvontaviranomaisena, jos tehtävät eivät edellytä monijäsenisen toimielimen käsittelyä.

Edellä momenteissa 1–4 mainittu viranhaltija voi antaa viranomaiselta pyydetty lausunnot ja selvitykset, jotka eivät edellytä laajaa harkintaa.

56 § Rakennusvalvonnan henkilökunnan sivutoimet

Sen lisäksi, mitä henkilökunnan sivutoimista muualla on määrätty, on noudatettava tämän pykälän säännöksiä.

Rakennusvalvonnan viranhaltija tai työntekijä ei saa Turun kaupungissa toteutettaviin rakennusvalvonnan alaisiin rakennustoimenpiteisiin liittyen laatia piirustuksia tai muita suunnitelmia, toimia asiamiehenä taikka olla jäsenenä tai asiantuntijana palkintolautakunnissa, rakennustoimikunnissa tai muissa vastaavissa toimielimissä. Tämä ei kuitenkaan koske kunnallisia luottamuselimiä, joiden jäsenten esteellisyydestä säädetään kuntalaissa.

Rakennusvalvonnan viranhaltija tai työntekijä ei saa olla vastuullisena yhtiömiehenä avoimessa tai kommandiittiyhtiössä, osakeyhtiön tai osuuskunnan hallituksen jäsenenä taikka muussa johtavassa tai vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa elinkeinotoiminnassa, jossa harjoitetaan 2 momentissa tarkoitettujen piirustusten tai suunnitelmien laatimista tai rakennusalan töiden suorittamista Turun kaupungin alueella taikka valmistetaan tai myydään rakennusalan tarvikkeita.

Rakennusvalvonnan viranhaltijan tai työntekijän on viipymättä ilmoitettava rakennus- ja lupalautakunnalle, jos hänen hallintolain 28 §:ssä tarkoitettu läheinen harjoittaa tässä pykälässä tarkoitettua elinkeinotoimintaa tai on vastaavassa asemassa tai tehtävässä kuin edellä 3 momentissa on mainittu.

9 Luku Erityinen toimivalta kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa

57 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan erityinen toimivalta

Sen lisäksi, mitä muutoin on määrätty, kasvatus- ja opetuslautakunta päättää tehtäväalueellaan seuraavat asiat:

- 1) päättää päiväkotien perustamisesta ja lakkauttamisesta,
- 2) päättää lukuvuoden työajoista,
- 3) päättää perusopetuslain mukaisessa opetuksessa olevien lasten ja oppilaiden kuljetuksen perusteista ja
- 4) seuraa yhdenvertaisuuden toteutumista palvelukokonaisuudessa kieliryhmien välillä.

58 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston toimivalta

Suomenkielinen jaosto päättää tehtäväalueellaan seuraavat asiat:

- 1) ratkaisee lautakunnan puolesta viranhaltijan varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevista päätöksistä, muista asiakasmaksua koskevista päätöksistä sekä jaoston päätöksistä tehdyt muutoksenhaut ja antaa lausunnot ja selitykset yksittäistä asiakasta koskevissa asioissa,
- 2) ratkaisee lautakunnan puolesta viranhaltijan päätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset työntekijän tai viranhaltijan henkilöä taikka toimen tai viran täyttämistä koskevissa asioissa,
- 3) päättää perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestämispaikoista ja esioppilaaksi ottamisen perusteista sekä enimmäisesioppilasmäärästä,
- 4) päättää perusopetuksen oppilasalueista ja oppilaaksi ottamisen perusteista sekä peruskoulujen enimmäisoppilasmäärästä,
- 5) hyväksyy kaupunkikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman,
- 6) hyväksyy kaupunkikohtaiset opetussuunnitelmat,
- 7) päättää perusopetuksen kieliohjelmasta ja erikoisluokista,
- 8) päättää suomenkielisen ammatillisen koulutuksen yhteishaun aloituspaikkojen kohdentamisesta koulutusaloille neuvottelukuntia ja ruotsinkielistä jaostoa kuultuaan,
- 9) päättää lukiokoulutuksen aloituspaikoista,
- 10) asettaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 93 §:ssä tarkoitetun monijäsenen toimielimen,
- 11) asettaa tarvittavat ammatillisen koulutuksen neuvottelukunnat,
- 12) tekee erityisen tuen päätöksen, mikäli huoltaja vastustaa päätöstä, ja
- 13) päättää oppilaan tai opiskelijan erottamisesta, mikäli sitä ei ole säädetty muun toimielimen tai viranhaltijan tehtäväksi.

Jaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, lautakunnan päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää. Jaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

59 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston toimivalta

Ruotsinkielinen jaosto päättää tehtäväalueellaan ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen osalta niistä asioista, joista kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto päättää suomenkielisen kasvatuksen ja opetuksen osalta.

Jaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, lautakunnan päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää. Jaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

60 § Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden palvelujohtajan erityinen toimivalta

Sen lisäksi, mitä muualla on määrätty, ja ellei tehtävää ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle, varhaiskasvatusta, perusopetusta sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta sekä yleissivistävää aikuiskoulutusta koskevissa laeissa määrättyä kunnan toimivaltaa käyttää palvelujohtaja.

10 Luku Erityinen toimivalta kulttuurin ja liikunnan palvelukokonaisuudessa sekä nuorisopalvelualueella

61 § Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan toimivalta

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan toimivaltaan kuuluu lisäksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien vahvistaminen.

62 § Palvelujohtajan erityinen toimivalta kulttuurin ja liikunnan palvelukokonaisuudessa sekä nuorisopalvelualueella

Yleisistä kirjastoista annetun lain 15 §:n mukaisesta kirjaston käyttökiellosta päättää kulttuurin palvelukokonaisuuden palvelujohtaja.

Nuorisolain 10 §:n mukaisen etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaavan viranhaltijan tai kuntaan työsopimussuhteessa olevan henkilön nimeää elinvoiman palvelukokonaisuuden palvelujohtaja.

11 Luku Toimivalta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

63 § Tämän luvun säännösten soveltaminen

Tätä luvun säännöksiä sovelletaan häiriötilanteissa ja valmiuslaissa määritellyissä poikkeusoloissa sekä niihin valmistautumisessa.

64 § Häiriötilanteet ja poikkeusolot

Häiriötilanteilla tarkoitetaan tässä luvussa tapahtumia ja tilanteita, jotka edellyttävät kaupungin johtamisessa tai palvelutuotannossa normaalioloista poikkeavia toimenpiteitä, tehtäviä ja toimivaltuuksia.

Poikkeusoloja ovat valmiuslaissa määritellyt tilanteet.

65 § Hallintosäännön noudattaminen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Voimassa olevaa hallintosääntöä noudatetaan myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, ellei 66 §:stä tai valmiuslaista muuta johdu.

66 § Erityistoimivallan käyttöönotto

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa pormestari voi käyttää normaaliolojen hallintosäännön määrittelemästä toimivallasta poiketen päätösvaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi, milloin asiaa koskee toimenpiteiden yhteensovittamista eri palvelukokonaisuuksien välillä, taloudellisten resurssien tai henkilöstöresurssien suuntaamista, tiedottamista tai muuta häiriötilanteen hoitamiseksi välttämätöntä päätöstä.

Tämä erityistoimivalta otetaan käyttöön Turun kaupungissa häiriötilanteissa ja tarvittaessa valtioneuvoston määrittelemissä poikkeusoloissa.

Erytistoimivallan käyttöönottamisesta päättää kaupunginhallitus tai kiireellisessä tapauksessa pormestari häiriötilanteiden aikaisessa kaupungin johtoryhmässä. Erytistoimivallan käyttämisen lakkaamisesta päättää kaupunginhallitus.

Pormestari tai hänen määräämänsä tekee häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaiseen toimivaltaansa kuuluvat päätökset häiriötilanteiden aikaisessa kaupungin johtoryhmässä johtoryhmän jäsenen tai kokoukseen osallistuvan viranhaltijan esittelystä.

67 § Luottamushenkilöorganisaatio

Valtuusto, kaupunginhallitus ja sen jaosto, lautakunnat ja niiden jaostot toimivat mahdollisuuksien mukaan kuten normaalioloissa, ottaen kuitenkin huomioon §:n mukaisen pormestarin toimivallan sekä valtioneuvoston valmiuslain mukaisen toimivallan.

68 § Häiriötilanteiden aikainen kaupungin johtoryhmä

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupungin toimintaa johtaa pormestari sekä hänen nimeämänsä ja johtamansa häiriötilanteiden aikainen kaupungin johtoryhmä.

Pormestari täydentää johtoryhmää tarvittavilla asiantuntijoilla. Johtoryhmän tueksi voidaan perustaa pormestarin päätöksellä erillinen tilannekuvaryhmä.

Pormestarin sijaisena häiriötilanteiden aikaisessa kaupungin johtoryhmässä toimii kansliapäällikkö.

Häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa pormestari ja johtoryhmä vastaavat häiriötilanteen ja poikkeusolojen edellyttämistä toimenpiteistä ja ohjaavat voimavaroja eri toimialueille häiriötilanteen ja poikkeusolojen vaatimusten mukaisesti.

Kaupungin palvelukokonaisuuksien tulee häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaisessa toiminnassaan ottaa huomioon häiriötilanteeseen ja poikkeusoloihin liittyvät viranomaiset ja lakisääteiset organisaatiot sekä niiden toimivalta ja tehtävät.

69 § Muut häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikaiset johtoryhmät ja työryhmät

Palvelukokonaisuuksissa toimivat valmiussuunnitelmien mukaiset johtoryhmät. Muut häiriötilanteisiin liittyvät johtoryhmät ja työryhmät, joihin kuuluu henkilöitä eri palvelukokonaisuuksista, asettaa ja nimeää pormestari. Johtoryhmät ja työryhmät toimivat asettajan antamien toimivaltuuksien puitteissa.

Johtoryhmien ja työryhmien toiminnasta on tiedotettava häiriötilanteiden aikaista kaupungin johtoryhmää välittömästi toiminnan alettua.

70 § Viestintä

Kaupunginhallituksen tai pormestarin päätettyä tämän luvun mukaisen erityistoimivallan käyttöönottamisesta kaikki kaupungin tiedotteet, lausunnot ja haastattelut annetaan viestintäjohtajan koordinoimana häiriötilanteiden aikaisen kaupungin johtoryhmän kautta, ellei pormestari häiriötilanteiden aikaisessa kaupungin johtoryhmässä toisin päättä.

12 Luku Toimivallan jakoa koskevat määräykset

71 § Toimivaltamääräysten tulkinta

Tässä hallintosäännössä olevia toimivaltaa koskevia määräyksiä on tarvittaessa tulkittava siten, että yleiset toimivaltaa koskevat määräykset ovat toissijaisia erityisiin toimivaltaa koskeviin määräyksiin nähden.

72 § Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi (otto-oikeus)

Asian ottamisesta kuntalain mukaisesti kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, sen puheenjohtaja, pormestari sekä kansliapäällikkö.

Asian ottamisesta kuntalain mukaisesti lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi apulaispormestari johtamansa lautakunnan osalta tai palvelujohtaja palvelukokonaisuutensa osalta.

73 § Hankintaoikaisun käsittelevä viranomainen

Hankintayksikön aloitteesta tehtävästä hankintaoikaisusta päättää sama taho, joka on tehnyt hankintapäätöksen. Mikäli asianosainen on vaatinut hankintaoikaisua, toimitilin tekee hankintaoikaisua koskevan päätöksen myös alaisensa viranhaltijan hankintapäätöksestä.

74 § Viranhaltijan ratkaisuvallan siirtäminen

Viranhaltijalla on oikeus siirtää hänelle tässä hallintosäännössä annettua toimivaltaa muulle viranhaltijalle. Siirretystä toimivallasta on pidettävä luetteloa, joka liitetään hallintosääntöön.

Viranhaltija voi toimielimen esittelijän suostumuksella saattaa asian, joka hänellä on oikeus ratkaista, lähinnä ylimmän toimielimen ratkaistavaksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

Kansliapäällikkö voi ottaa itse ratkaistavakseen

- 1) muun viranhaltijan toimivaltaan kuuluvan työnjohdollisiin toimenpiteisiin kuuluvan asian sekä
- 2) viranhaltijan toimivaltaan muutoin kuin lakisääteisesti kuuluvan asian ennen päätöksen tekemistä.

13 Luku Taloudenhoito

75 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviossa kaupunginhallitukselle sekä lautakunnille tehtäväkohtaiset ja hankekohtaiset toimintatavoitteet, määrärahat ja tuloarviot.

Kaupunginhallitus ja lautakunta laativat esityksensä talousarviosta ja taloussuunnitelmasta noudattaen kaupunginvaltuuston ja -hallituksen antamia määräyksiä ja ohjeita.

76 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus ja lautakunta hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Käyttösuunnitelma voi muodostua myös kaupunginhallituksen päättämistä asiakirjoista (esim. toimintasuunnitelma tai palvelusuunnitelma). Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle.

77 § Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia. Kaupunginhallituksella on oikeus antaa sitä täydentäviä ohjeita.

Kaupunginhallituksella on oikeus päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kaupunkia sitova ja kiireellinen, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kaupunginhallituksen on tällöin viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

78 § Talousarvion muutokset

Talousarvion käyttötalousosaan ja investointiosaan tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle siten, että esitys ehtii käsiteltäväksi talousarviovuoden aikana.

Tuloslaskelmaosan ja rahoituslaskelmaosan yhteydessä vahvistettavia muutoksia voidaan esittää myös talousarviovuoden päättymisen jälkeen kuitenkin ennen kuin tilit ja tilinpäätös luovutetaan tilintarkastajille tarkastettavaksi.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Kaupunginhallitus päättää lautakuntien määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun kaupungin organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

79 § Hankinnat ja muiden taloudellisten sitoumusten tekeminen sekä irtaimen omaisuuden luovuttaminen

Kaupunginhallitus ja lautakunta päättävät hankinnoista talousarvion puitteissa ja päättävät alaistensa viranhaltijoiden hankintavaltuudet. Tällä tarkoitetaan oikeutta tehdä hankintapäätös ja solmia sitoumus kaupungin puolesta.

Hankintavaltuudet omaavat viranhaltijat päättävät myös irtaimen omaisuuden luovuttamisesta hankintavaltuuksiensa puitteissa, ellei erikseen ole toisin päätetty tai määrätty.

Kansliapäällikkö ja palvelujohtaja asettavat alaistensa oikeudet hyväksyä hankintaehdotus, ostotilaus, muistio tai kululasku, jotka pohjautuvat asianomaisen palvelukokonaisuuden toimielimen tai viranhaltijan tekemiin hankintapäätöksiin taikka yhteishankintapaikkoihin.

Kansliapäällikkö päättää yhteishankinnoista mukaan luettuna seutuhankinnat.

14 Luku Hallinnon ja talouden tarkastus

80 § Tietojensaantioikeus

Kuntalain 124 § mukaan tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

Tarkastuslautakunnan tietojensaantioikeuteen sovelletaan kuntalaissa säädetyn lisäksi tämän hallintosäännön määräyksiä.

Kaupungin viranomaisten on toimitettava tarkastuslautakunnalle ja revisiotoimistolle näiden pyytämät asiakirjat ja annettava tarkastus- ja arviointityössä tarvittavat tiedot, lausunnot ja selvitykset.

Tarkastuslautakunta voi kutsua strategiseksi yhteisöksi tai strategiseksi säätiöksi määritellyn tai muun kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvan säätiön toimielimen jäsenen sekä niiden palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi. Lautakunnalla on oikeus saada tietoja edellä mainittujen yhteisöjen ja säätiöiden sekä muiden tytäryhtiöiden ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvien säätiöiden toiminnasta ja taloudesta sen arvioimiseksi onko kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu ja onko omistajapoliittisia linjauksia noudatettu.

81 § Velvollisuus avustaa tilintarkastusta

Tarkastuksen kohteena oleva kaupungin viranomainen on velvollinen tarpeellisessa määrin avustamaan tilintarkastajia, tarkastuslautakuntaa ja revisiotoimistoa tarkastus- ja arviointityön suorittamisessa sekä luovuttamaan revisiotoimiston ja tilintarkastajan käytettäväksi tarpeelliset tilat, kaluston ja tietojärjestelmät.

82 § Tarkastuslautakunnan valmistelu kaupunginvaltuustolle

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuustolle kuntalaissa säädetyn valmistelu-tehtävän lisäksi tässä hallintosäännössä määrätyt asiat.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kesäkuun loppuun mennessä arvionsa kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tuloksellisesta ja tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä.

Tarkastuslautakunta päättää muiden selvitysten ja raporttien valmistelusta valtuustolle.

83 § Tilintarkastuksen suunnittelu ja raportointi

Tilintarkastaja laatii toimikaudekseen tarkastussuunnitelman ja vuosittain kullekin tilikaudelle työohjelman. Tarkastussuunnitelma ja työohjelma on toimitettava tarkastuslautakunnalle tiedoksi.

Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle tarkastussuunnitelman ja työohjelman toteutumisesta, tarkastustyön kulusta ja tarkastustyössä tehdyistä havainnoista lautakunnan päättämällä tavalla.

Tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen huhtikuun loppuun mennessä tarkastuslautakunnalle edelleen kaupunginvaltuustolle toimitettavaksi. Mikäli tilintarkastuskertomusta ei tarkastuskohteesta johtuvista syistä voida antaa

edellä mainittuun ajankohtaan mennessä, on kertomus annettava joka tapauksessa viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

15 Luku Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sopimushallinta

84 § Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sopimushallinta

Kaupungin toiminnot on järjestettävä ja johtamistehtävät hoidettava siten, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sopimushallinta.

Kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja sopimushallinnan perusteista.

Sisäisen valvonnan ohjaamisesta ja riskienhallinnasta vastaa keskitetysti kaupunginhallitus, joka antaa tarkempia ohjeita sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen toimeenpanoista.

Johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaa kunkin toimielimen tehtäväalueen johtava viranhaltija.

Kansliapäällikkö vastaa kaupungin sopimushallinnan järjestämisestä ja antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta.

85 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Konsernihallinnossa toimii sisäinen tarkastus. Sisäistä tarkastusta johtaa tarkastusjohtaja. Kansliapäällikkö määrää tarkastusjohtajan yleisistä tehtävistä.

16 Luku Henkilöstö

86 § Luvun määräysten soveltaminen viranhaltijaan

Niistä virkasuhteeseen ja viranhaltijaan liittyvistä asioista, joista on säädetty Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetussa laissa, muussa laissa tai virkaehtosopimuksessa, päättää lähin ylempi monijäseninen toimielin, ellei laissa ole toisin säädetty tai hallintosäännössä muuta määrätty.

87 § Toimivalta viran perustamisessa, muuttamisessa ja lakkauttamisessa sekä virkanimikkeen muuttamisessa

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus päättävät niiden virkojen perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta, joiden täyttämistä ne päättävät.

Tarkastuslautakunta päättää, siltä osin kuin asia ei kuulu kaupunginvaltuuston päätettäväksi, tarkastuslautakunnan alaisten virkojen perustamisesta, muuttamisesta, lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Muiden virkojen perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta päättää kaupunginhallitus.

Sama viranomainen, joka päättää viran perustamisesta, päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi, ellei se ole siirtänyt päätösvaltaa asiassa muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

89 § Toimivalta työsopimussuhteen (toimen) perustamisessa, muuttamisessa ja lakkauttamisessa sekä toimen tehtävänimikkeen muuttamisessa

Kaupunginreviisori päättää revisiotoimiston työsopimussuhteisten toimien perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta sekä toimien tehtävänimikkeen muuttamisesta.

Muiden työsopimussuhteisten toimien perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta sekä toimien tehtävänimikkeen muuttamisesta päättää kansliapäällikkö.

90 § Kansliapäällikön toimivalta eräissä henkilöstöasioissa

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei kansliapäällikkö ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, kansliapäällikön tehtävänä on:

- 1) päättää virka- ja työehtosopimuksen mukaisesta viran tai toimen palkkaryhmittelystä ja hinnoittelukohdasta sekä viran tai toimen palkan tai palkanosan tarkistuksesta ja muista palkka-asioista,
- 2) toimia kaupungin palkka-asiamiehenä ja huolehtia kaupungin työnantajana käymästä lainsäädännön sekä virka- ja työehtosopimusten edellyttämästä paikallisesta neuvottelutoiminnasta, huolehtia koko kaupunkia koskevasta yhteistoiminnasta ja hyväksyä henkilöstö- ja palkka-asioita koskevat paikalliset sopimukset ja yleisohjeet
- 3) tehdä esitys erillisestä virka- ja työehtosopimuksesta Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:lle
- 4) hyväksyä kunnallisen pääsopimuksen mukaiset paikalliset virka- ja työehtosopimukset, Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n antaman valtuutuksen nojalla tehtävät erilliset virka- ja työehtosopimukset ja kunnallisen alan työsuojelun yhteistoimintasopimuksen perusteella tehtävät paikalliset sopimukset sekä yhteistoiminta- ja työsuojeluasioiden organisointia koskevat yleisohjeet,
- 5) nimetä koko kaupungin työsuojelupäällikkö, hyväksyä työterveyshuollon toimintasuunnitelma sekä korvaushakemus työterveyshuollon kustannuksista, huolehtia työsuojeluorganisaation vahvistamisesta ja työsuojeluvaalien järjestämisestä sekä vahvistaa työsuojeluvaalien tulokset,
- 6) hyväksyä muuhun kuin työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiseen työsuojelu- ja työhyvinvointikoulutukseen osallistujat ja päättää osallistujille em. koulutuksen ajalta maksettavista palkkaeduista ja käytettävissään olevien varojen puitteissa muista eduista,
- 7) hyväksyä keskitettyyn henkilöstökoulutukseen, pääsopijajärjestöjen ylimpien päättävien elinten kokouksiin ja Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT. suositusten perusteella työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiseen ammattiyhdistyskoulutukseen osallistujat sekä
- 8) päättää pääsopijajärjestöjen ylimpien päättävien elinten kokouksiin ja työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiseen ammattiyhdistyskoulutukseen osallistuvilla maksettavista palkkaeduista ja käytettävissä olevien varojen puitteissa em. koulutuksen ajalta Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT suositusten perusteella maksettavista muista eduista.

91 § Viran haettavaksi julistaminen

Viran julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija avoinna olevaan virkaan, ellei se ole siirtänyt päätösvaltaa alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle. Viran, johon valtuusto valitsee viranhaltijan, julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus. Kaupunginreviisorin viran julistaa haettavaksi tarkastuslautakunta.

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan perustellusta syystä ottaa ilman julkista hakumenettelyä, kun kysymyksessä on:

- viran uudelleen täyttäminen sitä aiemmin hakeneiden joukosta virkaan valitun irtisanouduttua ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää tai ilmoitettua ettei ota virkaa vastaan,
- kaupungin toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevan henkilön ottaminen hänelle soveltuvaan virkaan siinä tapauksessa, että hän terveydentilansa vuoksi on kykenemätön hoitamaan entistä tehtäväänsä,
- henkilön ottaminen sellaiseen virkasuhteeseen johon Turun kaupunki on hänet kouluttanut tai johon vaadittavaa pätevyitysmiskoulutusta on tukenut.

Virkaa tai tointa haettavaksi julistettaessa tulee haettavaksi julistavan viranomaisen päättää, edellytetäänkö viran tai toimen kielitaitoa koskevan kelpoisuusvaatimuksen lisäksi suomen ja/tai ruotsin kielen taitoa, jota on pidettävä viran tai toimen tehtävien menestyksellisen hoidon edellyttämänä tai joka virka- tai työsuhteeseen otettaessa luetaan eduksi. Tällöin voidaan lisäksi ottaa huomioon myös muiden kielten kuin suomen ja ruotsin kielen tarve. Tämän momentin mukaisesti päätetystä kielitaitoedellytyksestä tai kielitaidon eduksi lukemisesta on oltava maininta viran tai toimen hakuilmoituksessa. Suomen ja ruotsin kielen taidon vaatimustason määrittämisestä ja sen edellyttämisen taidon osoittamisesta on voimassa, mitä tämän luvun 92 §:n 3, 4 ja 5 momenteissa määrätään.

92 § Virkojen ja toimien kelpoisuusvaatimukset

Virkaan tai toimeen otettavan tulee täyttää viran tai toimen vahvistetut kelpoisuusvaatimukset.

Viran tai toimen kelpoisuusvaatimuksista päättää sen perustava viranomainen, ellei niitä ole laissa, asetuksessa tai hallintosäännössä määrätty. Kelpoisuusvaatimukseen on sisällytettävä kielitaitovaatimus, mikäli tehtävän tai työn luonne sitä edellyttää eikä tämän luvun 91 §:n 3 momentin mukaista menettelyä katsota riittäväksi.

Suomen ja/tai ruotsin kielen kelpoisuusvaatimukseksi voidaan asettaa vain suullinen taito, kirjallinen taito tai ymmärtämisen taito. Kustakin taidosta voidaan vaatimustasoksi asettaa arvosana tyydyttävä, hyvä tai erinomainen sen mukaisesti kuin valtion henkilöstön osalta on määrätty. Jos jonkin muun kielen taito on tarpeen asettaa kelpoisuusvaatimukseksi, kielitaitovaatimuksen tason määrää viran tai toimen perustava viranomainen.

Suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisen osalta sovelletaan valtion henkilöstöä koskevia säännöksiä. Muiden kielten taidon osoittamistavan määrää viran täyttävä viranomainen.

Jos tehtävä edellyttää vain suomen ja/tai ruotsin kielen enintään tyydyttävää suullista osaamista tai ymmärtämistä, kielitaito voidaan osoittaa todistuksen sijasta työhönottohaastattelussa.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää erityisestä syystä yksittäistapauksessa henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 2 momentin nojalla. Vastaavin perustein voidaan ottaa henkilö määräajaksi työsopimussuhteeseen toimeen.

Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luetteloa.

93 § Palvelussuhteeseen ottaminen

Kansliapäällikön ja kaupunginreviisorin ottaa kaupunginvaltuusto.

Palvelujohtajat, tarkastusjohtajan ja muut kansliapäällikön välittömät, esimiesasemassa olevat alaiset ottaa kaupunginhallitus. Kansliapäällikkö ottaa konsernihallinnon muun henkilökunnan.

Revisiotoimiston viranhaltijat ottaa tarkastuslautakunta.

Kansliapäällikkö ottaa palvelujohtajien välittömät esimiesasemassa olevat alaiset ja palvelujohtaja muun henkilöstön, ellei siitä hallintosäännössä, laissa tai asetuksessa muuta määrätä.

Keskusvaalilautakunnan sihteerien ja muun tarvittavan henkilöstön sekä vaalilautakuntien avustavan henkilöstön ottamisesta säädetään vaalilaissa.

Kansliapäälliköllä on oikeus antaa tarvittavia määräyksiä henkilöstön ottamisen rajoituksista.

Koeajan määrittämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta päättää se, joka ottaa palvelussuhteeseen.

Virantoimituksen tai työsuhteen alkamisajankohdan vahvistaa virka- tai työsuhteeseen ottava tai alempi täytäntöönpaneva viranomainen.

94 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen

Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kaupunginhallitus.

Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen.

95 § Terveystietojen antaminen

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetun työnantajan päätöksen tekee palvelujohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

Palvelujohtajan osalta päätöksen tekee kansliapäällikkö ja kansliapäällikön osalta kaupunginhallitus. Muun konsernihallinnonhenkilökunnan osalta päätöksen tekee kansliapäällikkö.

96 § Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 21 §:ssä tarkoitetun virkasuhteen muutoksen osa-aikaiseksi tekee virkaan ottava viranomainen.

97 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 24 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa päättää kansliapäällikkö tai se viranomainen, joka päättää molempiin virkasuhteisiin

ottamisesta. Mikäli virat tai toinen niistä on kaupunginhallituksen täytettävä, siirtopäätöksen tekee kaupunginhallitus. Mikäli virat tai toinen niistä on kaupunginvaltuuston täytettävä, siirtopäätöksen tekee kuitenkin kaupunginvaltuusto.

98 § Viran ja toimen sekä sen haltijan siirtäminen yksiköstä toiseen

Perustetun viran ja toimen sekä virassa tai toimessa olevan henkilön sekä siirrettävää palvelussuhdetta varten tarvittavan määrärahan tai tarvittavien varojen siirtämisestä palvelukokonaisuudesta toiseen päättää kansliapäällikkö. Palvelukokonaisuuden sisällä tapahtuvasta siirrosta päättää palvelujohtaja. Tässä pykälässä määrätyllä menettelyllä voidaan siirtää myös tuntipalkkainen henkilö ja hänen palkkaamiseensa tarvittavat varat. Siirtämisestä tulee kuulla niitä palvelukokonaisuuksia, joita siirto koskee.

Niiden virkojen, jotka täyttää kaupunginhallitus tai kaupunginvaltuusto, siirtämisestä päätetään asianomaisessa toimielimessä.

99 § Lakiin ja virka- tai työehtosopimukseen perustuvien eräiden virka- tai työvapaiden ja vapaapäivien myöntäminen

Virka- tai työvapaat ja vapaapäivät, joiden saamiseen viranhaltijalla tai työntekijällä on virka- tai työehtosopimuksen, lain tai kaupunginhallituksen hallintojaooston aiemmin tekemän päätöksen perusteella oikeus, myöntää palvelujohtajalle, ja muulle konsernihallinnon viranhaltijalle ja työntekijälle kansliapäällikkö ja muille viranhaltijoille ja työntekijöille palvelujohtaja tai hänen määräämänsä.

Kansliapäällikölle em. edut myöntää kaupunginhallitus.

Työnantajan tavanomaiseen työjohto-oikeuteen kuuluvan päätösvallan käyttämistä, kuten esim. työvuoroluettelon hyväksymistä tai vuosilomien vahvistamista, ei voida pitää julkisen vallan käyttämisenä. Tällaisista asioista voi päättää myös työsopimussuhteessa oleva.

Virkasuhteen alkamiseen, päättymiseen ja virasta pidättämiseen liittyvä päätöksenteko sekä harkinnanvaraisen virkavapauden tai muun harkinnanvaraisen etuuden myöntäminen on julkisen vallan käyttöä, josta päättää viranhaltija.

100 § Harkinnanvaraisen virka- tai työvapaan hakeminen ja myöntäminen

Hallintosäännössä mainitulla virkaan tai toimeen ottavalla viranomaisella on oikeus myöntää alaiselleen viranhaltijalle tai työntekijälle harkinnanvaraista palkatonta virka- tai työvapaata enintään kolme kuukautta. Kansliapäällikkö myöntää tätä pidemmät virkavapaat.

Kaupunginhallituksella on oikeus myöntää kaupunginvaltuuston ottamalle viranhaltijalle harkinnanvaraista palkatonta virkavapaata enintään 6 kuukautta.

Kaupunginvaltuusto myöntää ottamalleen viranhaltijalle harkinnanvaraiset palkkaedut yhtä kuukautta pidemmältä virkavapaa-ajalta.

Muut harkinnanvaraiset palkkaedut virka- tai työvapaan ajalta myöntää kaupunginhallitus.

Sama viranomainen, joka myöntää harkinnanvaraisen virka- ja työvapaan, päättää virka- ja työvapaan keskeyttämisestä sekä peruuttamisesta.

101 § Sijaisen määrääminen

Sijaisen hallintosäännössä tarkoitetun virkavapaan ajaksi määrää virkaan otettava viranomainen paitsi 100 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa kaupunginhallitus, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

102 § Sivutoimilupa ja -ilmoitus

Sivutoimiluvan myöntämisestä sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää viranhaltijan lähin ylempi monijäseninen viranomainen.

Sivutoimi-ilmoitus tehdään palvelujohtajalle tai tämän määräämälle viranhaltijalle. Kansliapäällikkö tekee sivutoimi-ilmoituksen kaupunginhallitukselle.

Muu konsernihallintoon kuuluva viranhaltija ja palvelujohtajatekevät sivutoimi-ilmoituksen kansliapäällikölle.

103 § Virantoimituksesta pidättämisestä päättävä viranomainen

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 47 §:n mukaisesta virantoimituksesta pidättämisestä päättää enintään 2 kuukauden ajaksi palvelujohtaja ja tätä pidemmältä ajalta lähin ylempi monijäseninen viranomainen.

Mikäli 1 momentissa tarkoitetun virantoimituksesta pidättämisen kohteena on palvelujohtaja tai konsernihallinnon viranhaltija, tekee päätöksen asiassa enintään 2 kuukauden ajaksi kansliapäällikkö ja tätä pidemmältä ajalta kaupunginhallitus.

Kansliapäällikön osalta virantoimituksesta pidättämisestä päättää kaupunginvaltuusto.

104 § Lomauttaminen

Taloudellisella ja/tai tuotannollisella perusteella tehtävien lomautusten ja irtisanomisten käyttöön otosta päättää kaupunginhallitus.

Kansliapäällikkö päättää konsernihallinnon henkilöstön lomauttamisesta. Palvelujohtajat päättävät palvelutuotannon henkilöstön lomauttamisesta kukin oman palvelukokonaisuutensa osalta.

Revision henkilöstön lomauttamisesta päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.

Kansliapäällikön lomauttamisesta päättää kaupunginhallitus.

Jos tehtävät tai työ taikka työnantajan edellytykset tarjota työtä ovat vähentyneet muusta kuin taloudellisesta syystä tilapäisesti enintään 90 päivän ajaksi, lomautusten käyttöön otosta päättää asianomainen palvelujohtaja.

105 § Palvelussuhteen päättyminen

Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.

Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.

106 § Luontoisedut

Kansliapäällikkö päättää luontoisetujen myöntämisen perusteista.

Luontoisedun myöntämisestä päättää palvelukokonaisuutensa osalta palvelujohtaja ja muiden osalta kansliapäällikkö. Kansliapäällikön osalta luontoisedun myöntämisestä päättää kaupunginhallitus.

107 § Aiheettomasti maksetun palkan tai muun taloudellisen etuuden takaisinperintä

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää kansliapäällikkö koko kaupungin tasolla. Pormestarin, apulaispormestarin ja kansliapäällikön osalta asiasta päättää kaupunginhallitus.

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnän suoritusaikataulusta päättää kansliapäällikkö.

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä luopumisesta päättää kaupunginhallitus.

108 § Ratkaisuvälillä eräissä henkilöstöasioissa

Vapaamuotoisen eläkevakuutuksen ottamisesta tai ylimääräisen eläkkeen myöntämisestä yksittäistapauksessa julkisten alojen eläkelain (JuEL) nojalla päättää kaupunginhallitus.

Mikäli tässä hallintosäännössä ei muuta määrätä, palvelujohtaja antaa alaiselleen henkilökunnalle koti- ja ulkomaan virka- ja työmatkamääräykset, oman ajoneuvon käyttöoikeuden, päättää koulutus-, opinto-, seminaari- ja tutustumismatkoista, lisä-, yli-, lauantai- ja sunnuntaityöstä, varallaolosta ja varallaolojärjestelmästä sekä vuosilomista alaisensa henkilökunnan osalta.

Palvelujohtajan ja konsernihallinnon henkilökunnan osalta 2 momentissa tarkoitetut päätökset tekee kansliapäällikkö.

Kansliapäälliköllä on oikeus antaa virka- ja työmatkoja koskevia ohjeita ja määräyksiä.

109 § Virka- tai työtehtävien poikkeuksellista suorituspaikkaa koskevan luvan antaminen

Palvelujohtajalla on oikeus antaa alaiselleen lupa suorittaa määräajan virka- tai työtehtäviä viraston tai muun virka- tai työtehtävien varsinaisen suorituspaikan ulkopuolella, jos se on työn suorittamisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Palvelujohtajan ja konsernihallinnon henkilökunnan osalta 1 momentissa tarkoitetut päätökset tekee kansliapäällikkö.

110 § Nimikirjan pitämisestä ja henkilötietojärjestelmään kerättävistä tiedoista päättäminen

Kansliapäällikkö päättää nimikirjan pitämisestä ja siitä, mitä tietoja palvelukokonaisuudet keräävät palveluksessaan olevista käytössä oleviin

henkilötietojärjestelmiin ottaen huomioon tietojen keräämistä koskevat lainsäädännön määräykset, ellei hän ole siirtänyt päätösvaltaa muulle viranhaltijalle.

111 § Päätävä viranomainen työsopimussuhteisten osalta

Työsopimussuhteessa kaupunkiin olevaa henkilöä koskevan päätöksen tekeminen kuuluu soveltuvin osin samalle viranomaiselle kuin hallintosäännössä on määrätty viranhaltijaa koskevan päätöksen tekemisestä, ellei toimielimen hallintosäännössä muuta määrätä.

112§ Varahenkilön, johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevien sekä työnantajan edustajien määrääminen

Viranhaltijan ja työntekijän varahenkilön määrää palvelujohtaja ja konsernihallinnossa kansliapäällikkö. Palvelujohtajan varahenkilön määrää kansliapäällikkö.

Varahenkilö määrätään määrääjäksi tai toistaiseksi hoitamaan viranhaltijan tai työntekijän sellaisia tehtäviä, jotka ovat asioiden hoidon kannalta tarpeellisia, ja joita tämä ei voi tilapäisen poissaolon tai muun esteen takia hoitaa. Julkista valtaa käyttävän viranhaltijan varahenkilöksi voidaan määrätä vain viranhaltija.

Johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevat ja työnantajan edustajina toimivat määrää kansliapäällikkö.

113 § Toimivallan siirtäminen

Tässä luvussa mainitulla viranhaltijalla on oikeus siirtää tässä luvussa mainittua toimivaltaa, ellei sitä ole nimenomaisesti kielletty.

17 Luku Hallintomenettely

114 § Kaupungin nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoitus

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginhallituksen jaostojen päätökseen perustuvat sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa kansliapäällikkö ja varmentaa johtava kaupunginlakimies, kaupunginlakimies tai konsernilakimies, tai muu hallinnonjärjestämispäätöksessä määritetty viranhaltija, ellei toimitilin ole valtuuttanut toisia henkilöitä.

Päätöksentekotasosta riippumatta kiinteän omaisuuden ja rakennusten hankkimiseen ja luovuttamiseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset allekirjoitetaan kaupunkiympäristön palvelukokonaisuudessa, ellei täytäntöönpanosta ole yksittäistapauksissa päätetty toisin.

Päätöksentekotasosta riippumatta toimitilojen vuokraamiseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa tilapalvelujohtaja, ellei täytäntöönpanosta ole yksittäistapauksissa päätetty toisin.

Lautakunnan päätökseen perustuvat sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa palvelujohtaja, ellei toimitilin ole valtuuttanut toisia henkilöitä.

Viranhaltijan päätökseen perustuvat sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa päätöksen tehnyt viranhaltija, ellei hän ole yksittäistapauksessa valtuuttanut toista henkilöä.

Toimielimen toimituskirjat, mukaan lukien pöytäkirjan otteet allekirjoittaa toimielimen sihteeri. Muiden viranomaisten toimituskirjat allekirjoittaa päätöksen tehnyt viranhaltija.

Kaupungin valtakirjat allekirjoittaa konsernihallinnossa kansliapäällikkö ja varmentaa johtava kaupunginsihteeri, kaupunginsihteeri, johtava kaupunginlakimies, kaupunginlakimies tai konsernilakimies. Palvelukokonaisuudessa valtakirjat allekirjoittaa palvelujohtaja ja varmentaa kyseessä olevan lautakunnan sihteeri.

Johtava kaupunginlakimies ja kaupunginlakimies ovat kansliapäällikön ohella oikeutetut kaupungin puolesta ottamaan vastaan haasteita ja muita tiedoksi-antoja.

115 § Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen

Turun kaupunki on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa, myöhemmin tiedonhallintalaki, tarkoitettu tiedonhallintayksikkö, jonka tehtävänä on järjestää tiedonhallinta lain vaatimusten mukaisesti.

Kansliapäällikön tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtävät:

Kansliapäällikkö vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n vastuut, käytännöt ja valvonta on määritetty.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta (tiedonhallintamalli, muutosvaikutusten arviointi ja asiakirjajulkisuuskuvaus),
2. vastuu tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta,
3. vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteentoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudesta
4. vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä ja
5. määrätä kaupungin asiakirjahallintoa, arkistointia ja arkistonmuodostusta johtavan viranhaltijan.

116 § Asiakirjahallintoa ja arkistointia johtavan viranhaltijan tehtävät

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kaupungin pysyvästi säilytettävistä asiakirjatie-doista sekä

1. vastaa kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
2. ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kaupungin tiedonhallintaa,
3. hyväksyy kaupungin tiedonohjaussuunnitelmat,
4. vastaa kaupunginarkistosta,
5. laatii kaupungin asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti sekä
6. huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

117 § Palvelukokonaisuuksien asiakirjahallinnon tehtävät

Palvelukokonaisuudet huolehtivat omien tehtäväalueidensa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Palvelukokonaisuuksien sisällä vastuut asiakirjatietojen hoitamisesta määräytyvät tehtävävastuiden mukaisesti.

118 § Tiedonhallintayksikön tehtävät

Tietoturvapäällikkö vastaa tietoturvallisuuteen ja strategia- ja kehittämisjohtaja tietojärjestelmiin ja tietovarantoihin liittyvistä asioista. Strategia- ja kehittämisjohtaja ja asiantuntijapäällikkö vastaavat yhdessä tiedonhallintamallin ylläpitämisestä ja päivittämisestä omien vastuualueiden mukaisesti. Asiantuntijapäällikkö vastaa lisäksi asiakirjajulkisuuskuvauksen laadinnasta ja päivittämisestä. Yleisen tietosuojasetuksen mukaisesta selosteen käsittelytoimista laatimisesta vastaa tietosuojavastaava.

119 § Kaksikielisyys ja palvelujen antaminen eri kielillä

Kaupunginhallituksen ja muiden viranomaisten on viranhaltijoita ja työntekijöitä ottaessaan ja muutoin huolehdittava siitä, että kaupungin hallinto-, palvelu- ja liiketoiminnassa on saatavissa kielilain edellyttämiä palveluja suomen ja ruotsin kielillä sekä mahdollisuuksien mukaan tarvittaessa myös muilla kielillä.

120 § Kokouskutsujen, toimielinten ja pöytäkirjojen kielestä

Kaupunginvaltuuston ja kuntien yhteisen toimielimen kokouskutsun ja pöytäkirjan kielestä säädetään kielilaissa. Muun toimielimen kokouskutsun, esityslistan ja pöytäkirjan kieli on suomen kieli lukuun ottamatta kasvatus- ja opetuslautakunnan ruotsinkielistä jaostoa, jonka kokouskutsun, esityslistan ja pöytäkirjan kieli on ruotsin kieli.

18 Luku Kaupunkilaisten ja palvelunkäyttäjien osallistumisoikeus

121 § Valmistelussa olevista asioista tiedottaminen

Kaupunginhallitus, lautakunnat, pormestari, kansliapäällikkö ja palvelujohtajat huolehtivat, että kaupungin asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun.

122 § Aloitteiden käsittely

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Kaupunginhallituksen ja lautakunnan tehtäväalueella tehdyt kaupungin toimintaa koskevat aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet on vietävä tiedoksi asianomaiseen toimielimeen vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä vietävä valtuuston tiedoksi valtuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt kaupungin toimintaa koskevat aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen vastaanottamisesta sekä aloitetta käsittelevän henkilön yhteystiedot ilman tarpeetonta viivytyksiä. Aloitteen

tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet kuuden kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kaupungin asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Toimielimen jäsen voi tehdä kokouksen lopuksi kirjallisen aloitteen toimielimen toimivaltaan kuuluvasta asiasta. Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään valmisteltavaksi. Vastaus aloitteeseen tulee tuoda toimielimen käsiteltäväksi neljän kuukauden kuluessa.

19 Luku Päätöksenteko- ja kokousmenettely

123 § Luvun määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan kaupungin toimielimissä. Toimikuntien osalta määräyksiä noudatetaan kuitenkin vain soveltuvin osin.

Luvun määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin myös toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa sekä viranhaltijapäätösten tekemisessä.

124 § Kokousaika ja -paikka

Kaupunginhallitus päättää puheenjohtajan esittelystä viimeistään kunkin vuoden joulukuussa seuraavan vuoden kevätkauden sekä viimeistään kesäkuussa seuraavan syyskauden varsinaisten kokoustensa ajankohdat, joista ilmoitetaan niin kuin kunnan ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on voimassa.

Muun toimielimen kokoukset pidetään toimielimen päättämällä aikoina.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi. Lisäksi kokous on pidettävä, mikäli enemmistö toimielimen jäsenistä tai esittelijä sitä puheenjohtajalta pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

Toimielimen kokoukset pidetään toimielimen päättämässä paikassa. Toimielimen puheenjohtaja voi kuitenkin erityisestä syystä määrätä muunkin kokouspaikan ja -ajan.

125 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

126 § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käyty keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

127 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

128 § Kokouksen koollekutsuminen

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä, mikäli mahdollista, siinä käsiteltävät asiat. Esityslista toimitetaan mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Kokouskutsu toimitetaan jäsenille ja muille kokouksessa läsnäoloon oikeutetuille toimielimen päättämällä tavalla, mikäli mahdollista, vähintään kaksi päivää ennen kokousta. Kokouskutsu tai tieto siitä, milloin ja mistä kutsu on sähköisesti noudettavissa, toimitetaan sähköposti- ja postiosoitteeseen. Kokouskutsu tai tieto siitä, että kutsu on noudettavissa, voidaan toimittaa myös puhelimitse tai tekstiviestinä.

129 § Jatkokokous

Jos jotakin asiaa ei saada kokouksessa käsitellyksi, toimielin voi päättää asian siirtämisestä käsiteltäväksi toimielimen päättämänä aikana jatkokokouksessa, johon ei tarvitse antaa erillistä kokouskutsua. Kokouksesta poissaolvalle on kuitenkin toimitettava tieto jatkokokouksesta. Jatkokokouksesta on muutoin voimassa, mitä toimielimen kokouksesta on määrätty.

130 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenensä kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja tai esittelijä voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

131 § Kokouksen pitäminen

Avattuaan kokouksen puheenjohtajan on todettava, onko kokous kutsuttu laillisesti koolle ja onko se päätösvaltainen. Toimielimen sihteeri kirjaa läsnäolijat ja läsnäolon perusteet.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei puheenjohtaja toisin päättä.

Toimielin voi yksimielisesti ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

132 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa. Puheenjohtaja saa varoituksen annettuun määrään poistettavaksi henkilön, joka varoituksesta huolimatta jatkaa sopimatonta käyttäytymistä. Jos syntyy epäjärjestys, jota puheenjohtaja ei voi hillitä, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

133 § Tilapäinen puheenjohtaja

Milloin sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai sanotun asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja toimielimen jäsenistä.

134 § Läsnäolo ja puheoikeudet

Kaupungin eri toimielimissä on jäsenten lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus seuraavasti:

Kaupunginhallitus:

- kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kansliapäällikkö, omistajaohjausjohtaja, integraatiojohtaja, palvelujohtajat, kansliapäällikön määräämä muu esittelijä, johtava kaupunginsihteeri ja kaupunginsihteerit

Kaupunginhallituksen jaostot:

- kansliapäällikkö, omistajaohjausjohtaja, kansliapäällikön määräämä muu esittelijä sekä jaoston määräämä sihteeri.

Tarkastuslautakunta:

- tarkastuslautakunnan esittelijä. Muiden läsnäolo- ja puheoikeudesta tarkastuslautakunnan kokouksessa päättää lautakunta.

Kaupungin palveluksessa olevat ja kaupungin luottamushenkilöt ovat velvollisia olemaan saapuvilla lautakunnan kokouksessa lautakunnan päätösten mukaisesti.

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus ja velvollisuus olla saapuvilla tarkastuslautakunnan kokouksessa lautakunnan päätösten mukaisesti.

Muut toimielimet:

- asianomaiset esittelijät, toimielimen sihteeri, pormestari, apulaispormestari palvelukokonaisuutensa lautakunnissa, kansliapäällikkö. Lautakuntien puheenjohtajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus lautakuntiansa jaostoissa. Nuorisovaltuuston edustajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksissa.

Muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin.

Palvelujohtajalla ja integraatiojohtajalla on velvollisuus olla läsnä kaupunginhallituksen ja valtuuston kokouksissa pormestarin määräämissä asioissa.

135 § Kaupunginhallituksen edustus muissa toimielimissä

Kaupunginhallitusta edustaa muissa toimielimissä apulaispormestari palvelukokonaisuutensa osalta.

136 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana. Mikäli esittelijä on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin toimielin on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos esittelijä on peruuttanut ehdotuksensa, asia on poistettava esityslistalta, jollei toimielin toisin päättää.

Toimielimen tai kaupunginhallituksessa puheenjohtajan vaatiessa esittelijän on esiteltävä muukin kuin esityslistalla mainittu asia. Samalla tulee päättää esittelyn määräajasta.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen esittelijänä toimii hänen sijaisekseen tai varahenkilökseen määrätty taikka kansliapäällikkö. Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Tällöin puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana.

Esittelijällä on oikeus merkitä eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan tai päätökseen.

Viranhaltija ei tee päätöksiä esittelystä.

Kansliapäällikkö esittelee asiat kaupunginhallituksessa ja sen jaostoissa, ellei asiaa ole määrätty pormestarin esiteltäväksi.

Kansliapäällikkö voi perustellusta syystä, ilmoittamalla siitä esittelijälle, ottaa lautakunnan tai sen jaoston toimivaltaan kuuluvan asian esiteltäväkseen, ellei laissa ole toisin säädetty. Kansliapäällikkö voi määrätä alaisensa viranhaltijan esittelemään määrättyt asiakokonaisuudet taikka yksittäisen asian.

Palvelujohtaja esittelee asiat toimielimissä palvelukokonaisuutensa osalta kaupunginhallitusta ja sen jaostoja lukuun ottamatta kuitenkin siten, että kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa kulttuurin palvelukokonaisuuden asiat esittelee kulttuurijohtaja ja nuorisopalvelujen asiat esittelee nuorisopalvelujohtaja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnassa asiat esittelee integraatiojohtaja.

137 § Esteellisyyden toteaminen

Esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään.

Tarvittaessa toimielin päättää, voiko toimielimen jäsen tai puheenjohtaja tai muu kokouksessa läsnä oleva osallistua asian käsittelyyn. Henkilön, jonka esteellisyyttä käsitellään, on toimielimen pyynnöstä esitettävä toimielimelle selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa.

138 § Pöytäkirja

Pöytäkirjan laatii pöytäkirjanpitäjä. Tarvittaessa puheenjohtaja ratkaisee pöytäkirjan sisällön. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa myös sähköisesti. Mikäli kokouksen valitsevat

pöytäkirjantarkastajat ovat eri mieltä puheenjohtajan kanssa, toimitilin päättää pöytäkirjan oikeasta sisällöstä.

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimitelimen päättämänä aikana ja paikassa. Nähtäväksi asettamispäivää ei saa merkitä kahta viikkoa aikaisemmaksi ennen seuraavaa kaupunginhallituksen tiedossa olevaa kokouspäivää, jotta kaupunginhallituksen mahdollisuus ottaa pöytäkirjassa oleva asia käsiteltäväkseen ei esty, ellei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Pöytäkirjaan merkitään

1. järjestäytymistietoina

- toimitelimen nimi,
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika,
- kokouspaikka,
- saapuvilla olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä,
- kokouksen koollekutsumisen laillisuus sekä
- kokouksen päätösvaltaisuus.

2. asian käsittelytietoina

- asiaotsikko,
- asian selostus,
- päätösehdotus,
- asian esittelijä,
- esteellisyys,
- ne tehdyt ehdotukset ja niiden kannatukset, jotka ovat voimassa, kun puheenjohtaja keskustelun päätyttyä tekee yhteenvedon keskustelusta,
- äänestykset (äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys, äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta),
- vaalit (vaalitapa ja vaalin tulos),
- päätös sekä
- eriävä mielipide.

3. laillisuustietoina

- tieto asian salassa pitämisestä ja salassapidon perusteesta,
- oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus,
- puheenjohtajan allekirjoitus,
- pöytäkirjanpitäjän varmennus,
- merkintä pöytäkirjan tarkastamisesta sekä
- merkintä pöytäkirjan nähtävänä pidosta.

Pöytäkirjaan on liitettävä muutoksenhakuohjaus.

Päätökseen, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, on liitettävä tästä ilmoitus ja samalla mainittava, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu.

Mikäli asia on poistettu esityslistalta, pöytäkirjaan merkitään tieto siitä, että asia on poistettu esityslistalta.

Mitä edellä tässä pykälässä on määrätty, noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tekemiin päätöksiin.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeet pöytäkirjan laadinnan yhtenäistämistä.

139 § Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätöspöytäkirjat

Luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksistä pidetään kuntalain 107 §:n 2 momentin mukaan pöytäkirjaa, ellei se ei ole tarpeetonta päätöksen luonteen vuoksi.

Päätöspöytäkirja on tehtävä aina silloin, kun päätös koskee julkisen vallan käyttämistä. Päätöspöytäkirja on tehtävä myös silloin, kun muutoksenhakuun oikeutettu ilmoittaa tekevänsä päätöksestä oikaisuvaatimuksen tai valituksen ja pyytää tätä varten pöytäkirjanotteen. Pyyntö voidaan tehdä myös ennen päätöksen tekemistä.

Päätöspöytäkirjaan merkitään

- viranomaisen nimike,
- päätöksentekijän nimi ja virka-asema, jossa päätös on tehty,
- päiväys,
- pykälänumerointi,
- otsikko,
- tieto asian salassa pitämisestä ja salassapidon perusteesta,
- selostus asiasta perusteluineen,
- varsinainen päätös,
- allekirjoitus,
- jakelutiedot ja
- muutoksenhakuosoitus.

Päätöspöytäkirjan nähtäville asettamisesta kuulutetaan asianomaisen toimielimen pöytäkirjan kuuluttamisen yhteydessä. Toimielimen pöytäkirjaa koskevaan kuulutukseen liitetään tällöin ilmoitus siitä, että ne toimielimen alaisten viranhaltijoiden tekemät päätöspöytäkirjat, jotka on ilmoitettu toimielimelle mahdollista kuntalain 92 §:n tarkoittamaa ottamista varten, ovat nähtävillä samaan aikaan kuin se toimielimen pöytäkirja, jossa toimielin merkitsee mainitut viranhaltijoiden tekemät päätökset tiedokseen.

Pöytäkirja voidaan erityisestä syystä kuuluttaa myös omana asiakirjanaan erillään toimielimen pöytäkirjasta, jolloin tästä tulee mainita toimielimen edellä tarkoitettussa pöytäkirjassa.

140 § Ilman päätöspöytäkirjaa tehtävät viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden päätökset

Erillistä viranhaltijan päätöspöytäkirjaa ei yleensä tarvitse pitää, jos päätös koskee jotakin seuraavista asiaryhmistä:

- lakiin taikka virka- tai työehtosopimukseen perustuvan muun kuin palkkausta koskevan etuuden myöntäminen,
- koti- ja ulkomaiseen koulutukseen lähettäminen sekä koti- ja ulkomainen virkamatka,
- tavanomaisen huomaavaisuuden osoittaminen,
- kaupungin sisäiseen hallintoon kuuluva asia, jota koskevan päätöksen tekeminen ei muutoin edellytä päätöspöytäkirjan tekemistä,
- työsuhteeseen ottaminen,
- enintään vuoden mittaiseen virkasuhteeseen ottaminen silloin, kuin palvelukseen ottaminen ei perustu julkiseen hakuun,
- vuokrasopimuksen tekeminen, kun sen arvo vuodessa on alle 20 000 euroa,
- puitesopimukseen perustuvan tilauksen tekeminen asetetuissa rajoissa,
- hankinnan tekeminen silloin, kun sen arvo on alle 20 000 euroa tai

- muu tavanomaiseen toimintaan liittyvä merkitykseltään vähäinen asia, joka ei edellytä päätöspöytäkirjan tekemistä.

Näistä päätöksistä ei ilmoiteta toimitelmille.

Ilman päätöspöytäkirjaa tehty päätös tehdään erillisellä asiakirjalla, joka voi olla esimerkiksi päätös, lasku, tilaus, työsopimus, sopimus, toimituskirja taikka muu edellä mainitun asian päättämiseen tarkoitettu sähköinen asiakirja tai va-kiolomake.

Päätöksen tekemiseen oikeutetun tulee päivätä ja allekirjoittaa tai varmentaa ratkaisunsa edellä tarkoitettuun asiakirjaan.

141 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen ja päätösten täytäntöönpano

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kaupunginhallitukselle päätöspöytäkirjalla tekemistään päätöksistä. Kaupunginhallitus voi kuitenkin päättää, että joitakin asioita tai asiaryhmiä koskevia päätöksiä ei tarvitse ilmoittaa.

Lautakunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava lautakunnalle päätöspöytäkirjalla tekemistään päätöksistä. Lautakunta voi kuitenkin päättää, että joitakin asioita tai asiaryhmiä koskevia päätöksiä ei tarvitse ilmoittaa.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa kokouksen pitämisestä tai päätöksen tekemisestä siitä riippumatta, onko pöytäkirja tarkastettu.

Päätökset niissä asioissa, joita ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden es-ämättä päätöksentekijän harkinnan mukaan panna täytäntöön, jollei täytän-töönpanosta ole muutoin säädetty tai määrätty tai jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen tai lautakunnan käsitel-täväksi.

142 § Päätöksestä perittävästä maksusta päättäminen

Päätöksestä perittävästä maksusta päättää sama taho, joka tekee ratkaisun varsinaisessa lupa- tai muussa asiassa.

3 OSA KAUPUNGINVALTUUSTOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

20 Luku Yleiset kaupunginvaltuustoa koskevat määräykset

143 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuustolla on puheenjohtaja sekä I, II III ja IV varapuheenjohtaja, jotka vali-taan vuosittain valtuuston kesäkuun ensimmäisessä kokouksessa.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua joh-taa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpito- ja muiden sihteerintehtävien järjestämi-destä huolehtii johtava kaupunginsihteeri.

144 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja lakkaaminen

Kaupunginvaltuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä. Valtuustoryhmän voi muodostaa yksikin valtuutettu.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta sekä yhteystiedoista on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Ilmoitus jätetään valtuuston puheenjohtajalle.

145 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen

Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

146 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin valtuuston puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

21 Luku Valtuutetun aloiteoikeus

147 § Valtuutettujen aloitteet

Valtuutetulla on kaupunginvaltuuston kokouksessa oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloitteet tehdään valtuuston sähköiseen kokousjärjestelmään ja puheenjohtaja toteaa kokouksen lopussa tehdyt aloitteet.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Mikäli vähintään 23 valtuutettua vähintään kahdesta valtuustoryhmästä on allekirjoittanut aloitteen, tulee kaupunginhallituksen esittää aloite valtuuston käsiteltäväksi kuuden kuukauden kuluessa aloitteen tekemisestä. Aloitteita käsitellään valtuustossa kaksi kertaa kalenterivuodessa.

Mikäli vähemmän kuin 23 valtuutettua on allekirjoittanut aloitteen, vastaa aloitteeseen toimivaltainen viranhaltija suoraan aloitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle. Vastaus on annettava kuuden kuukauden kuluessa aloitteen tekemisestä.

Mikäli valtuusto palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi, on aloite esitettävä uudelleen valtuuston käsiteltäväksi kuuden kuukauden kuluttua palautuspäätöksestä.

148 § Nuorisovaltuuston aloitteet

Nuorisovaltuuston edustajalla on oikeus tehdä kaupunginvaltuuston kokouksessa nuorisovaltuuston aloite. Nuorisovaltuustolta edellytetään aloitteen käsitteilyä ja hyväksymistä nuorisovaltuuston omassa kokouksessa ennen aloitteen tekemistä kaupunginvaltuustossa. Nuorisovaltuuston aloitteet käsitellään samassa järjestyksessä kuin valtuutettujen tekemät valtuustoaloitteet.

149 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään 23 valtuutettua voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kolmen viikon kuluttua kysymyksen tekemisestä.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta tutkimaan kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä tästä. Muuta päätöstä ei kysymyksen johdosta saa tehdä.

150 § Kyselytunti

Valtuuston puheenjohtaja voi neuvoteltuaan valtuustoryhmien puheenjohtajien kanssa kutsua koolle valtuuston kyselytunnin.

Valtuutetulla on oikeus esittää kyselytunnilla pormestarin, apulaispormestarin tai kansliapäällikön vastattavaksi lyhyitä, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kysymyksiä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista. Valtuutettu saa samalla kyselytunnilla tehdä enintään kaksi kysymystä.

Kysymys on kirjallisena toimitettava konsernihallintoon viimeistään kyselytuntia edeltävän viikon maanantaina. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin. Kysymykset otetaan vastattaviksi niiden saapumisjärjestyksessä. Puheenjohtajalla on kuitenkin oikeus määrätä tasapuolisuutta noudattaen muunkin vastaamisjärjestys.

Kun kysymykseen on vastattu, kysymyksen esittäjällä ja muulla valtuutetulla on oikeus tehdä asiaan liittyviä lyhyitä lisäkysymyksiä valtuuston puheenjohtajan harkinnan mukaan. Kysymyksen ja ensimmäisen vastauksen enimmäiskesto on kaksi minuuttia. Lisäkysymyksen ja siihen annetun vastauksen enimmäiskesto on minuutti.

Puheenjohtajana kyselytunnilla toimii valtuuston puheenjohtaja. Kyselytunti on julkinen.

22 Luku Kaupunginvaltuuston kokoukset

151 § Kokouskutsu

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään neljä päivää ennen kokousta toimitettava erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta annettava yleisesti tieto julkaisemalla se yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsun yhteydessä on valtuutetuille ja muille läsnäoloon oikeutetuille lähetettävä esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja päätösehdotukset. Erityisestä syystä voidaan esityslistan lähettämisestä poiketa.

Valtuusto on kutsuttava koolle myös kaupunginhallituksen tai vähintään neljäjäsenen valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmistettava kiireellisesti.

152 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa ja nähtävissä.

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

153 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, elleivät erityiset syyt ole esteenä.

154 § Pöytäkirja

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua valtuutettua, jollei valtuusto päätä jonkin asian tarkastamisesta toisin.

Valtuuston pöytäkirjasta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä muualla hallintosäännössä määrätään pöytäkirjasta.

155 § Kokouksesta tiedottaminen

Sen lisäksi, mitä kuntalain 94 §:n 4 momentissa säädetään, kaupunginvaltuuston kokouksen ajasta ja paikasta tiedotetaan ennen kokousta niissä tiedotusvälineissä, joissa valtuusto on päättänyt kokouksistaan ilmoittaa.

156 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös valtuuston sihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun ja muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi.

157 § Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa

Pormestarin, apulaispormestarin ja kansliapäällikön on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Kaupunginhallituksen jäsenellä on läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksessa.

158 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtaja voi tarvittaessa luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle valtuuston vanhimman jäsenen puheenjohtajaksi tilapäinen puheenjohtaja.

159 § Nimenhuuto

Valtuuston kokous aloitetaan toteamalla läsnäolijat koneellisesti toimitettavalla nimenhuudolla, ellei puheenjohtaja toisin ilmoita.

Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

160 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut

Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.

Valtuutettu on velvollinen ilmoittamaan valtuuston puheenjohtajalle poistuesaan kokouksesta ennen sen päättymistä.

161 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat esitellään valtuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Käsittelyn pohjana on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotus on muutettu ehdotus.

162 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä koneellisesti tai mikäli konetta ei ole käytettävissä selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydetyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

- 1) asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä,
- 2) puheenvuoron pormestarille, apulaispormestarille ja kansliapäällikölle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, jos käsitellään asianomaisten toimielinten valmistelemia asioita,
- 3) vastauspuheenvuoron sekä
- 4) puheenvuoron, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn.

Puheenjohtaja myöntää vastauspuheenvuoron harkintansa mukaan.

Vastauspuheenvuorolla tarkoitetaan puheenvuoroa, jonka valtuutettu on pyytänyt vastataksaan johonkin puheenvuoroon ja hän on tätä pyytänyt joko tuon puheenvuoron aikana tai heti sen päätyttyä koneellisesti tai mikäli konetta ei ole käytettävissä ilmoittamalla selvästi havaittavalla tavalla "vastauspuheenvuoro" tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallisen puheenvuoropyynnön. Vastauspuheenvuorossa ei saa esittää muuta kuin selvityksiä ja oikaisuja toisen puheenvuoron johdosta tai vastineen siinä esitettyyn väitteeseen. Vastauspuheenvuoro saa kestää enintään kaksi minuuttia tai yhden minuutin puheenjohtajan niin harkitessa.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

163 § Puheenvuorojen kesto

Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta niin, että puheenvuoro voi kestää enintään viisi minuuttia, ryhmäpuheenvuoro kuitenkin enintään kymmenen minuuttia.

164 § Puheenvuorojen käyttäminen

Puheenvuoron saaneen on puhuttava puhujakorokkeelta. Vastauspuheenvuorot sekä muutkin enintään kaksi minuuttia kestävät puheenvuorot esitetään kuitenkin paikallaan seisoen.

165 § Pöydällepanoehdotus

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta kuitenkin siten, että lyhyet, paikalla pidetyt kysely- ja evästyspuheenvuorot sallitaan. Ehdotuksesta on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn; jos se hylätään, käsittely jatkuu.

Asia, joka esitetään ensimmäisen kerran valtuustolle tai esityslistaa ei ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään seitsemäntoista valtuutetuista sitä pyytää. Muussa tapauksessa asian pöydällepanosta päätetään äänen enemmistöllä.

166 § Ehdotukset

Keskustelun kuluessa tehty muu kuin asian pöydälle panemista, palauttamista tai hylkäämistä koskeva ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi se-
lostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi, joten se raukeaa. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei olisi kannatettu.

Jollei ole muita äänestykseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.

167 § Äänestystapa

Äänestys on toimitettava avoimesti. Jos äänestys on toimitettu muulla tavalla kuin nimenhuudolla tai äänestyskoneella, äänestys on vaadittaessa tai puheenjohtajan katsoessa sen selvyuden vuoksi tarpeelliseksi toimitettava uudelleen nimenhuudolla tai äänestyskoneella.

168 § Äänestysjärjestys

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

- 1) ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan
- 2) jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä sekä
- 3) jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

169 § Toivomusponsi

Keskustelun aikana valtuutettu voi esittää kaupunginhallitukselle osoitettavan lyhyen toivomusponnen, jonka tulee liittyä käsiteltävään asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa taikka laajentaa sitä. Kun valtuusto on tehnyt asiassa varsinaisen päätöksen, toivomusponsi saatetaan ilman äänestysmenettelyä kaupunginhallituksen tietoon, mikäli toivomusponnista on kannatettu.

170 § Kokouksen keskeyttäminen myöhäisen ajankohdan perusteella

Kaupunginvaltuuston kokouksen jatkuessa klo 23:een saakka sanottuna ajankohtana esitetään valtuutettujen päätettäväksi yksinkertaisella ääntenenemistöllä, keskeytetäänkö kokous ja käsittelemättä jääneet asiat siirretään käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.

23 Luku Vaalit

171 § Äänestyslippu

Milloin vaali toimitetaan suljetuin lipuin, äänestyslipun on oltava kokoon tai tettu niin, ettei sen sisältö ole näkyvässä. Muussa tapauksessa lippu on mitätön. Samoin mitätön on lippu, josta ei käy selvästi ilmi, ketä ehdokasta lipussa tarkoitetaan, ja lippu, jossa on asiaankuulumattomia nimikirjoituksia tai muita merkintöjä.

Äänestysliput pudotetaan urnaan nimenhuudon määräämässä järjestyksessä.

Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa päällyksessä.

172 § Kaupunginvaltuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan.

Lautakunnalla on oikeus käyttää apunaan asiantuntijoita ja ottaa itselleen sihteeri.

173 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

174 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 175 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

175 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään. Kun ehdokas on valinnut listan, johon hänen nimensä jätetään, muut ehdotukset hylätään.

176 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Lautakunta laatii hyväksymistään ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista valtuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi. Vaalissa saa nimenhuudon toimittaa aikaisintaan neljännestantunnin kuluttua yhdistelmän nähtäville panna.

177 § Vaalitoimitus

Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä pudotettava uurnaän äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

178 § Vaalin tuloksen toteaminen

Nimenhuudon päätyttyä valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyuden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen valtuustolle.

179 § Ehdokkaat

Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu. Mikäli valitaan henkilökohtaisia varajäseniä, ehdokkaat on kuitenkin hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos sama henkilö on ehdokkaana kahdessa tai useammassa jäsen-varajäsenparissa, ehdokkaalta on, mikäli mahdollista tiedusteltava, missä jäsen-varajäsenparissa hän on ehdokkaana. Ehdokkaan valittua jäsen-varajäsenparinsa, muut ehdotukset, joihin hänen nimensä sisältyy, hylätään.

180 § Vaalitoimituksen avustajat

Toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

4 OSA LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

24 Luku Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet

181 § Soveltamisala

Luottamushenkilöille suoritetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta, korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän luvun mukaisesti.

182 § Pormestarin ja apulaispormestarin palkka

Pormestarin palkka sekä apulaispormestarien palkka sisältää tässä hallintosäännössä mainitut palkkiot ja luottamushenkilökorvaukset kaupunginvaltuustosta, kaupunginhallituksesta ja oman toimialueen lautakunnista sekä ohjaus- seuranta- ja muista vastaavista ryhmistä, lukuun ottamatta kokouspalkkioita, jotka pormestarille ja apulaispormestareille maksetaan. Palkkaan sovelletaan kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä palkkaa ja korvauksia koskevilta osin.

183 § Vuosipalkkiot

Jäljempänä mainituille luottamushenkilöille suoritetaan kokouspalkkion lisäksi seuraavat vuosipalkkiot, jotka sisältävät korvauksen heidän kokousten ulkopuolella suorittamistaan luottamustehtävistä:

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	9 000,
kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja	3 700,
kaupunginhallituksen jäsen	3 200 ja
kaupunginhallituksen jaoston jäsen	1 100 euroa.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan varapuheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiota 2 900 euroa. Muiden lautakuntien puheenjohtajalle maksetaan 4 200 euron ja varapuheenjohtajalle 2 100 euron vuosipalkkio. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle maksetaan vaalien osalta 2 100 euron vuosipalkkio. Lautakunnan jaoston puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkiota 2 100 euroa ja varapuheenjohtajalle 1 000 euroa.

Kaupunginhallitus voi määrätä asettamansa toimikunnan jäsenille ja puheenjohtajille vuosipalkkion enintään edellä määritetyn lautakunnan puheenjohtajan vuosipalkkion suuruisena.

Puheenjohtajatoimikunnan jäsenille maksetaan vuosipalkkio. Vuosipalkkion suuruus on 200 €/valtuutettu. Palkkio määräytyy valtuutetuista, jotka kuuluvat kuhunkin valtuustoryhmään kuntavaalien jälkeisen järjestäytymisen perusteella.

Mikäli vuosipalkkion määrä alittaa 250 euroa, vuosipalkkio maksetaan kokonaisuudessa yhdessä erässä palkkiovuotta seuraavan vuoden ensimmäisen palkkiomaksun yhteydessä. Mikäli saman kalenterivuoden aikana sellaista luottamustehtävää, josta tämän pykälän nojalla maksetaan vuosipalkkiota,

hoitaa kaksi tai useampi luottamushenkilö, kullakin heistä on oikeus saada luottamustoimen hoitoaikaansa vastaava suhteellinen osuus vuosipalkkiosta.

Milloin tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on tilapäisesti estynyt hoitamasta tehtävänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon keskeytyy, kun este on jatkunut yhtäjaksoisesti kuukauden. Mikäli este tämänkin jälkeen jatkuu, hänen tehtävänsä hoitavalla varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä on oikeus saada estyneen luottamushenkilön vuosipalkkiosta tehtävän hoitoaikaan vastaava suhteellinen osuus estyneen luottamushenkilön tehtävästä määrätystä vuosipalkkiosta. Varapuheenjohtajalla ei ole oikeutta varapuheenjohtajan vuosipalkkioon siltä ajalta, jolta hänelle maksetaan puheenjohtajan esteestä johdettua puheenjohtajan vuosipalkkiota.

Oikeus vuosipalkkioon siirtyy toimielimen varajäsenelle, mikäli toimielimen varsinainen jäsen ei ole osallistunut yhteenkään toimielimen kokoukseen vuosipalkkion maksukauden aikana.

184 § Kokouspalkkiot

Hallintoelimet jaetaan kokouspalkkion suuruuden määrittämistä varten palkkioluokkiin seuraavasti:

- 1) kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen jaostot
- 2) lautakunnat ja niiden jaostot
- 3) muut hallintoelimet.

Kokouspalkkioita maksetaan hallintoelimen jäsenelle ensimmäisessä palkkioluokassa 180 euroa kokoukselta, toisessa palkkioluokassa 145 euroa kokoukselta ja kolmannessa palkkioluokassa 105 euroa kokoukselta.

Hallintoelimellä tarkoitetaan tässä säännössä myös toimikuntaa tai kaupunginhallituksen asettamaa työryhmää. Muita työryhmiä ei katsota tämän säännön tarkoittamaksi hallintoelimeksi.

Hallintoelimen puheenjohtajana toimivalle suoritetaan ao. hallintoelimen jäsenen kokouspalkkio kaksinkertaisena. Korotettu palkkio voidaan suorittaa vain yhdelle henkilölle kokousta kohti.

Sihteerinä toimivalle luottamushenkilölle, jolle ei makseta vuosipalkkiota tai muuta erityistä korvausta sihteerin tehtävien hoitamisesta, suoritetaan ao. hallintoelimen jäsenen kokouspalkkio 50 prosentilla korotettuna.

Valtuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan osallistumisesta kaupunginhallituksen ja sen jaoston kokouksiin sama palkkio kuin kaupunginhallituksen ja sen jaoston jäsenelle.

Kaupunginvaltuustoon kuulumattomalle kaupunginhallituksen jäsenelle suoritetaan hänen osallistuessaan kaupunginvaltuuston kokoukseen palkkio samojen perusteiden mukaisesti kuin valtuutetulle.

Luottamushenkilölle, joka osallistuu toisen toimielimen kokoukseen, kuten kaupunginhallituksen edustajalle lautakunnassa tai sen jaostossa tai kutsuttuna asiantuntijana tai muutoin, suoritetaan kokousta pitävän toimielimen jäsenelle määrätty palkkio.

Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, sen jaostojen ja lautakuntien sekä niiden jaostojen seminaareista, joista laaditaan asianmukainen muistio, osanottajille saadaan maksaa kokouspalkkio yksinkertaisena.

Kokouksen yhteydessä pidetystä katselmuksesta ei makseta erillistä palkkiota. Erillisestä katselmuksesta maksetaan puolet toimielimen kokouspalkkiosta.

Jos kokous kestää yli kolme tuntia, korotetaan tämän pykälän mukaista jäsenen ja muun kokouksessa läsnä olevan peruspalkkiota 50 prosentilla jokaiselta alkavalta tunnilta, jonka luottamushenkilö yli kolmen tunnin on kokouksessa saapuvilla. Tällä perusteella palkkio voi kuitenkin nousta enintään kaksinkertaiseksi.

Jos luottamushenkilö toimii kokouksessa puheenjohtajana yli kolme tuntia, puheenjohtajalle maksettavaa palkkion korotusosaa korotetaan lisäksi 50 prosentilla jokaiselta alkavalta tunnilta, jonka luottamushenkilö toimii kokouksen puheenjohtajana yli kolmen tunnin. Tällä perusteella palkkion korotusosa voi kuitenkin nousta enintään kaksinkertaiseksi.

185 § Vaalilautakunnan palkkiot

Keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan kultakin toimituspäivältä seuraavan suuruiset palkkiot, joihin sisältyy palkkio vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta las kentatehtävästä:

- keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajat ja sihteeri 270 euroa toimituspäivältä sekä
- keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan muu jäsen 150 euroa toimituspäivältä.

Toimituspäiviä edeltävistä ja niitä seuranneista kokouksista maksetaan tämän säännön 184 §:n mukaisesti määräytyvä lautakunnan jäsenen kokouspalkkio.

186 § Kaupungin oman organisaation ulkopuolisten toimielinten kokoukset

Mikäli luottamushenkilö valitaan sellaiseen edustajakokoukseen, toimikuntaan, neuvottelukuntaan, yhtiökokoukseen taikka muuhun vastaavanlaiseen tehtävään, jossa hän edustaa kaupunkia tai valvoo palvelukokonaisuutta ja josta ei makseta muuta palkkiota, suoritetaan hänelle 3. palkkioluokan mukainen palkkio.

187 § Kuntalain 82 §:n tarkoittamat korvaukset

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä.

Luottamustoimen hoitamiseksi katsotaan tässä pykälässä osallistuminen

- toimielimen kokoukseen,
- toimielimen hyväksymään koulutus- tai seminaarilaisuuteen,
- toimielimen järjestämään talousarvio- tai muuhun seminaariin ja muuhun tämän säännön 188 §:ssä tarkoitettuun toimeen,
- kaupunginvaltuuston puheenjohtajan, pormestarin, apulaispormestarin ja kansliapäällikön kutsumaan neuvotteluun sekä

- kaupunginhallituksen tai sen jaoston määräämän kaupungin ulkopuolisen toimielimen luottamustehtävään, johon kaupunki on valinnut luottamushenkilön edustajakseen.

Tässä pykälässä tarkoitettu korvaus maksetaan todellisen ansionmenetyksen ja todellisten kustannusten mukaisena ottaen kuitenkin huomioon tässä pykälässä mainitut rajoitukset. Korvaukseen oikeuttavaksi ajaksi katsotaan edellä mainittuihin toimiin osallistumisen lisäksi tarpeellinen matka-aika.

Luottamushenkilölle voidaan korvata luottamustoimen hoitamisen johdosta aiheutuvaa ansionmenetystä ja tässä pykälässä mainittuja muita kustannuksia kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa. Korvauksen määrä on yhteensä enintään 55 euroa tunnilta.

188 § Ansionmenetykskorvauksen hakeminen

Saadakseen korvausta ansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus, josta käy ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Todistuksesta on myös käytävä ilmi ansionmenetyksen määrä.

Mikäli luottamushenkilö ei ole luottamustehtävän hoitamiseen käytettynä ajankohtana työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, hänen tulee korvauksen saadakseen esittää kirjallisesti riittävä selvitys siitä, että hän menettää luottamustehtävän hoitamisen vuoksi ansiotuloja. Mikäli muuta ei ole esitetty, tässä momentissa tarkoitettua luottamushenkilön ansionmenetyksen määräksi tunnilta katsotaan viimeksi vahvistetun valtionverotuksen ansiotulojen määrä jaettuna luvulla 1620. Yrittäjien osalta ansiotuloksi lasketaan verotuksessa vahvistetut ansiotulot sekä sellaiset osinkotulot, jotka on nostettu yhtiöistä, joista ansionmenetykskorvausten hakija omistaa yli 50 prosenttia.

Mikäli luottamushenkilön vaatiman ansionmenetykskorvauksen määrä on enintään 18 euroa tunnissa, selvitykseksi riittää perusteen ilmoittamisen lisäksi luottamushenkilön vakuutus ansion menettämisestä ja sen määrästä.

Mikäli työnantaja maksaa luottamustoimen haltijalle luottamustoimen hoitamiseen käytetyltä ajalta tämän palkan, voidaan työnantajalle suorittaa laskun perusteella korvauksena enintään se määrä, mikä olisi maksettu luottamustoimen haltijalle menetetyt työansion korvauksena, mikäli työnantaja olisi pidättänyt kyseiseltä ajalta luottamustoimenhaltijan palkan. Laskutus voidaan kohdentaa tiettyyn ajanjaksoon, joka ei saa olla vuotta pitempi.

Edellä olevia ansionmenetyksen korvaamista koskevia määräyksiä sovelletaan myös sellaiseen henkilöön, jonka kaupungin toimielin tai viranhaltija on nimennyt yhteisöön tai säätiöön, johon kaupungilla on osakkuuden tai sääntöjen nojalla oikeus nimetä jäseniä. Säätiön tai yhteisön toimielimen toiminnasta aiheutunut ansionmenetys korvataan samoin perustein, kuin edellä tässä pykälässä määritelty kaupungin luottamustoimen hoitamisesta.

189 § Korvauksen hakeminen muista kustannuksista

Saadakseen korvausta muista kuntalain 82 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista luottamushenkilön tulee esittää kirjallinen selvitys kustannusten perusteesta ja määrästä. Ulkopuoliselle suorittamistaan kustannuksista (esim. läsenhoitopalkkio) luottamushenkilön tulee esittää tosite. Luottamushenkilön

tulee anomuksessaan vakuuttaa, että kustannus on ollut tarpeellinen luottamustoimen hoitamisen vuoksi.

190 § Palkkioiden ja korvausten maksamisen perusteet

Tässä säännössä mainittujen palkkioiden ja korvausten tulee perustua kokospöytäkirjoihin tai luottamustehtävän hoitamisesta laadittuihin muistioihin. Toimielinten sihteerin tai tehtävänantajan tulee tehdä palkkioiden maksamista koskevat ilmoitukset asiasta annettujen erillisten ohjeiden mukaisesti.

Ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on, mikäli mahdollista, esitettävä kahden kauden kuluessa kaupunginhallituksen määräämälle viranhaltijalle.

Jos ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskevaa vaatimusta ei ole esitetty edellä mainitulle viranhaltijalle sitä seuraavan kalenterivuoden kuluessa, jona oikeus korvauksiin on syntynyt, on oikeus niihin menetetty.

Toimielimet määräävät edellä mainitun kaupunginhallituksen määräämän viranhaltijan hyväksymään edellä 189 §:ssä tarkoitettuja korvauksia koskevat menot.

191 § Matkakustannusten korvaaminen

Luottamushenkilön oikeudesta saada luottamustehtävän hoitamisesta johtuen matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa, kurssipäivärahaa ja korvausta ulkomaille tehdystä virkamatkasta sekä korvausten saamisessa noudatettavasta menettelystä ovat soveltuvien osin voimassa kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvausta koskevat määräykset, kuitenkin siten, että kaupunginhallituksella on yksittäistapauksessa oikeus määrätä toisin majoittumiskorvauksesta.

Kaupungin tai toimielimen toimivalta-alueella suoritettujen edustus- yms. tehtäviin liittyvien matkojen matkakulut voidaan korvata myös taksin tai oman auton käyttämisestä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti. Näiden matkojen maksamista varten kaupunginhallitus voi harkintansa mukaan ja määräämilleen ehdoilla myöntää luottamushenkilöille etukäteen taksin luottokuljetuskuitteja.

Kaupungin tai toimielimen toimivalta-alueella suoritetuista kokousmatkoista aiheutuneet matkakulut korvataan, milloin matka ylittää yhteen suuntaan viisi kilometriä, yleisten liikennevälineiden taksan mukaan, mikäli asianomaisella ei ole vapaalippua. Korvaus voidaan suorittaa myös taksimatkan tai oman auton käyttämisen johdosta aiheutuneista kuluista kaupunginhallituksen päättämällä ehdoilla.

Seudullisen lautakunnan kokouksiin kokouspaikkakunnan ulkopuolelta saapuville jäsenille suoritetaan matkakulujen korvausta oman auton käytöstä aiheutuneiden kulujen mukaan jäsenen asunnolta tai työpaikalta kilometrikorvauksena yksilöidyn korvaushakemuksen perusteella.

Korvaus muista tarkoitetuista luottamustoimen hoitamisesta aiheutuneista kustannuksista, joita ei ole mainittu em. virkaehtosopimuksessa, suoritetaan todellisten kustannusten mukaan huomioon ottaen kuitenkin, ettei aikaan perustuva korvaus saa ylittää 187 §:ssä mainittua enimmäismäärää.

192 § Viranhaltijoiden kokouspalkkiot

Mitä tässä säännössä on sanottu luottamushenkilön oikeudesta kokouspalkki-oon, sovelletaan vastaavasti myös viranhaltijaan tai työntekijään, kuitenkin siten, että viranhaltijan ja työntekijän palkkio on 2/3 osaa 184 §:ssä määrätystä palkkiosta.

Hallintosäännön 184 §:n 1 momentin 3) kohdassa mainittujen kokouspalkkioiden osalta viranhaltijalle tai työntekijälle maksettavan kokouspalkkion ehtona on, että kokous kestää vähintään puoli tuntia muulloin kuin viranhaltijan tai työntekijän säännöllisenä työaikana tai, että kokous alkaa vähintään kaksi tuntia hänen varsinaisen työaikansa päättymisen jälkeen.

Tämä määräys ei kuitenkaan koske viranhaltijaa tai työntekijää, joka luottamushenkilönä osallistuu kokoukseen tai toimitukseen.

193 § Kaupunginhallituksen päätösvalta

Sen lisäksi, mitä muualla on päätetty, kaupunginhallitus päättää seuraavista asioista:

- 1) määrää konsernihallinnon viranhaltijan, jonka tehtävänä on käsitellä tämän säännön 187 §:ään perustuvat vaatimukset ja huolehtia niiden maksamisesta;
- 2) ratkaisee ensi asteena luottamushenkilön vaatimuksen häneltä evätyn luottamustoimisuhteeseen perustuvan palkkion tai korvauksen suorittamisesta sekä päättää tarvittaessa liikaa maksetun palkkion tai korvauksen takaisinperimisestä;
- 3) voi harkintansa mukaan päättää, että tässä säännössä mainitsemattomasta luottamustoimen hoitamisesta maksettava palkkio määrätään jonkin 184 §:ssä mainitun palkkioluokan mukaan;
- 4) voi antaa sääntöä koskevia tulkintaohjeita; sekä
- 5) voi yksittäistapauksessa päättää palkkioista tästä säännöstä poiketen.

194 § Erinäisiä määräyksiä

Pormestarin ja apulaispormestarin palkkaa lukuun ottamatta tässä luvussa mainitut palkkiot maksetaan neljännesvuosittain.

25 Luku Voimaantulosäännökset

195 § Voimaantulo

Tämä hallintosääntö tulee voimaan 1. päivänä kesäkuuta 2023.

196 § Muut säännöt

Jos muualla säännöstössä viitataan tämän hallintosäännön voimaan tullessa voimassa olleeseen hallintosääntöön tai muuhun johtosääntöön, on sen sijasta sovellettava tätä hallintosääntöä.